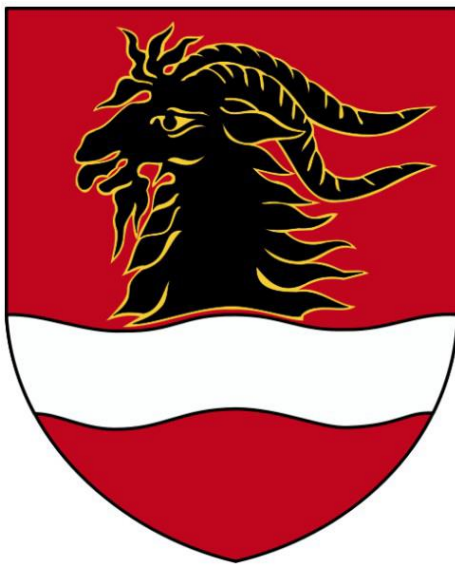

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2023-2026

**POWIAT WIERUSZOWSKI
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE**

ZAMAWIAJĄCY	POWIAT WIERUSZOWSKI
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Wstęp.....	4
2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami.....	5
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.....	8
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	10
4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	10
4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa.....	11
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	14
5.1. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych powiatu).....	14
5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.....	14
5.2.1. Zarys historii obszaru powiatu.....	15
5.2.2. Krajobraz kulturowy.....	16
5.2.3. Zabytki nieruchome.....	27
5.2.4. Zabytki ruchome.....	27
5.2.5. Zabytki archeologiczne.....	27
5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych.....	31
5.2.7. Dziedzictwo niematerialne.....	32
5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony.....	36
5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.....	41
5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu.....	43
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń.....	58
7. Założenia programowe.....	59
7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami.....	59
7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki.....	59
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami.....	62
9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami.....	63
10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami.....	65
11. Załączniki.....	67
Spis tabel, rysunków i załączników.....	131

1. Wstęp

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, a także dorobek czasów współczesnych. Jest to wartość materialna i niematerialna określająca nasze pochodzenie i kulturę. Na dorobek ten składają się zarówno elementy przyrodnicze, jak również wytwory i osiągnięcia cywilizacyjne ludzkości, m.in. w zakresie nauki, sztuki, architektury czy techniki. Elementem dziedzictwa kulturowego są zabytki, w tym: zabytki ruchome, zabytki nieruchome oraz zabytki archeologiczne. Są one nie tylko cennym źródłem informacji nt. życia naszych przodków, ale również ważnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego, bowiem bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe stanowi, istotną dla rozwoju lokalnych samorządów, atrakcję turystyczną. Dziedzictwo kulturowe jest zatem fundamentem tożsamości danej społeczności, dlatego ważna jest jego ochrona w celu zachowania tego dorobku dla przyszłych pokoleń.

Obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przyjęty w formie uchwały program stanowi element polityki samorządowej i służy podejmowaniu działań w zakresie inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, a także promowania dziedzictwa kulturowego. Powinien być narzędziem mającym na celu eksponowanie walorów krajobrazu kulturowego, jak i również wykorzystanie dorobku kulturowego na cele społeczne, gospodarcze i edukacyjne. Głównym odbiorcą programu jest lokalna społeczność, w tym właściciele i użytkownicy obiektów zabytkowych, ale także wszyscy mieszkańcy powiatu, którzy poprzez swoją działalność, wpływają na zachowanie i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego danego obszaru.

Celem opracowania **Programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026** jest dążenie do poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, a przez to zachowanie piękna krajobrazu kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe powiatu. Wskazane w Programie działania są skierowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Głównymi odbiorcami niniejszego dokumentu są mieszkańcy powiatu, którzy bezpośrednio odczuwają efekty jego wdrażania. Poprzez działania edukacyjne, realizacja Programu może budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości oraz zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej.

Reasumując, przedmiotem niniejszego opracowania jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych powiatu wieruszowskiego, a celem jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.

2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i opracowania programu opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów przez samorządy, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. W myśl art. 87 ustawy, programy opieki nad zabytkami opracowywane są na 4 lata i mają na celu w szczególności:

1. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
2. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
3. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
4. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
5. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
6. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z realizacji programu zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) co 2 lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Kolejne sporządzane programy opieki powinny uwzględniać pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny i aktualny stan zachowania zasobu oraz prowadzone okresowo oceny efektów wdrażania obowiązującego programu.

Poprzednio obowiązującym programem opieki nad zabytkami na terenie powiatu wieruszowskiego był Program Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego przyjęty uchwałą nr III/19/2018 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 28 grudnia 2018 r.

Program określał trzy kluczowe priorytety:

- Priorytet I – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego;
- Priorytet II – Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego;
- Priorytet III – Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

Zgodnie ze sprawozdaniem za lata 2018-2020 z realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego”, zrealizowano następujące zadania:

- Priorytet I – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego:
  1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania:
    - prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych (kościół Św. Trójcy w Bolesławcu, baszta zamkowa w Bolesławcu, kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła w Lututowie),
    - podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków (baszta zamkowa w Bolesławcu, zabytkowy ołtarz boczny pw. św. Urszuli w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Łubnicach),
    - zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowania i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.) m.in. baszta zamkowa w Bolesławcu, kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła w Lututowie oraz część obiektów na terenie gminy Wieruszów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków.
  2. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne:
    - prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp. (otoczenie zamku w Bolesławcu, układ przestrzenny Bolesławca, zabytkowe zespoły zieleni w parkach oraz cmentarzach w gminach: Galewice, Sokolniki i Wieruszów).
- Priorytet II – Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego:
  1. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego:

- podjęcie prac nad opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, szczególnie w kwestii obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi (gmina Bolesławiec i gmina Wieruszów),
  - występowanie obszarów objętych ochroną (określonych na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), gdzie prowadzona jest działalność inwestycyjna (gmina Wieruszów).
- Priorytet III – Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości:
1. Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym:
    - aktualizacja informacji o zabytkach na stronie internetowej powiatu oraz stronach internetowych gmin.
  2. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym:
    - wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego (wydanie przez powiat Informatora o Powiecie Wieruszowskim w nakładzie 700 sztuk i folderu promocyjnego „Szlak Pogranicza Doliny Prosný” w nakładzie 500 sztuk, wydanie przez gminę Bolesławiec folderu promocyjnego „Plener Malarski”, wydanie przez gminę Galewice publikacji pt. „Gmina Galewice Przewodnik Krajoznawczo-Turystyczny”, „Opowieści znad Węglewskiej Strugi” i „Niezwykli ludzie i miejsca wokół Wieruszowa”, wydanie przez gminę Wieruszów grę miejską „Wieruszowski Koziołek na bursztynowym szlaku” oraz pod honorowym patronatem burmistrza Wieruszowa książki „Wielka historia małych miast województwa łódzkiego”,
    - organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych,
    - organizacja lub wspieranie zajęć prowadzonych w szkołach/ przedszkolach, których tematyka dotyczyła ochrony dziedzictwa kulturowego,
    - realizacja szlaków turystycznych lub tras rowerowych na terenie powiatu wieruszowskiego (utworzenie szlaku turystycznego pn. „Szlak Pogranicza Doliny Prosný”, na trasie Gola – Wieruszów).
  3. Współpraca w zakresie specjalistycznego rozpoznania badawczego poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związanego z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym:
    - stała współpraca Powiatu Wieruszowskiego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy weryfikacji obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkim

Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego w zakresie wzajemnego informowania się o udzielanych dotacjach na zabytki,

- weryfikacja obiektów gminy wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym.

Założenia „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2018-2022 dla Powiatu Wieruszowskiego” w analizowanym okresie, pomimo problemów, jakie przyniósł 2020 r. w związku z pandemią COVID-19, w znacznym stopniu uznać należy za zrealizowane, z koniecznością ich kontynuacji w następnych latach.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Zabytki w Polsce objęte zostały ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Art. 5 Konstytucji RP brzmi: *„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*. W art. 6 ust. 1 Konstytucji RP czytamy: *„Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”*. Natomiast art. 86 Konstytucji RP wskazuje, że *„każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie”*.

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest wspomniana ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840). Ustawa określa m.in. przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi. Zgodnie z art. 3 ww. ustawy zabytek to *„nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”*. Zabytki dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- zabytki archeologiczne – zabytki nieruchome, będące powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożone z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytki ruchome, będące tym wytworem.

Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559 ze zm.).

Z punktu widzenia niniejszego opracowania istotne jest uwzględnienie innych uregulowań prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, które znajdują się w wielu obowiązujących ustawach, w tym w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2022 poz. 503 ze zm.),
- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351, ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973, ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916, ze zm.),
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2021 poz. 1899 ze zm.),
- ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2020 poz. 194),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. 2022 poz. 1327 ze zm.).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach zostały określone w:

- ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. 2022 poz. 385),
- ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. 2022 poz. 2393).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2020 poz. 164, ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2019-2022

Dokument stanowi załącznik do uchwały nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. (poz. 808). Głównym celem projektu Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022 jest stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami, poprzez realizację trzech celów szczegółowych, podzielonych na następujące kierunki działań:

Cel szczegółowy 1: „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego”:

- a. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym;
- b. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym;

Cel szczegółowy 2: „Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami”:

- a. Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami;
- b. Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego;

Cel szczegółowy 3: „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa”:

- Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości;
- Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Cele Powiatu Wieruszowskiego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego są spójne z celami na szczeblu krajowym i wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny 2 i 3 oraz wzmacniają realizację kierunków działań w nich zawartych.

PROJEKT STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (WSPÓŁDZIAŁANIE, KULTURA, KREATYWNOSĆ) 2030

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 stanowi kontynuację i aktualizację przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 26 marca 2013 r. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 i jest jednym z instrumentów realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz jedną z dziewięciu horyzontalnych zintegrowanych strategii rozwoju.

Strategia zakłada trzy cele szczegółowe, które obejmują:

- Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne poprzez: usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami, rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

- Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich poprzez: tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury, digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury, umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę, wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.
- Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne poprzez: wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju, rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych, wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

Założenia Programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026 wpisują się w cele i założenia przyjęte w powyższym Dokumencie, głównie poprzez realizację celu szczegółowego 2.

4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030

Strategia przyjęta została uchwałą nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.

Sformułowana wizja rozwoju województwa brzmi: *Harmonijnie rozwijające się województwo w centrum polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. Region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych.*

W Strategii określone zostały następujące cele strategiczne i cele operacyjne:

1. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka:
  - 1.1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego;
  - 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego;
  - 1.3. Wsparcie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw;
  - 1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności;
2. Obywatelskie społeczeństwo równych szans:
  - 2.1. Rozwój kapitału społecznego;
  - 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców;
  - 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego;
3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń:
  - 3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska;
  - 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu;

- 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej;
- 3.4. Nowoczesna energetyka w województwie;
- 3.5. Racjonalizacja gospodarki odpadami;
- 3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych;

Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026 wpisuje się w cel strategiczny 3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń, a dokładniej w cel operacyjny 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu, w ramach którego wyznaczony został kierunek działań: Ochrona wartości i kształtowanie dziedzictwa kulturowego. Zachowanie i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego jest zatem jednym z założeń strategicznych województwa, w związku z czym należy stwierdzić powiązanie przedmiotowego Programu ze Strategią na szczeblu wojewódzkim.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Plan przyjęty został uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Dokument określa cele i kierunki rozwoju regionu, wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa oraz formułuje kierunki polityki przestrzennej. Stanowi element systemu planowania przestrzennego i pełni w nim funkcję koordynacyjną między planowaniem krajowym a planowaniem lokalnym.

W Planie określona została następująca wizja rozwoju przestrzennego województwa: Region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.

W Planie określone zostały następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania województwa:

- Osadnictwo: Cel szczegółowy I. Region spójny, o zrównoważonym systemie osadniczym;
- Transport: Cel szczegółowy II. Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej;
- Infrastruktura techniczna: Cel szczegółowy III. Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej;
- Środowisko przyrodnicze: Cel szczegółowy IV. Region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
- Dziedzictwo kulturowe: Cel szczegółowy V. Region o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym;
- Turystyka i rekreacja: Cel szczegółowy VI. Region o wysokiej atrakcyjności turystycznej;

- Krajobraz i ład przestrzenny: Cel szczegółowy VII. Region o krajobrazie wysokiej jakości;
- Obronność i bezpieczeństwo publiczne: Cel szczegółowy VIII. Region o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego;
- Obszary funkcjonalne: Cel szczegółowy IX. Region efektywnie wykorzystujący endogeniczny potencjał rozwojowy na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego.

Do głównych celów i kierunków polityki przestrzennego zagospodarowania województwa w zakresie zachowania i ochrony tożsamości historyczno-kulturowej oraz promocji zasobów i walorów kulturowych województwa zalicza się cel szczegółowy V oraz cel szczegółowy VII. Zapisy zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego zostały uwzględnione przy sporządzaniu Programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026.

WOJEWÓDZKI PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA LATA 2020-2023

Program wojewódzki przyjęty został uchwałą nr XXI/352/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 23 grudnia 2020 r.

Wizja rozwoju określona w Programie brzmi następująco: Region wyróżniający się różnorodnością walorów dziedzictwa kulturowego i spuścizny dziejowej, stanowiących podstawę wielokulturowej tożsamości województwa.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Atrakcyjność krajobrazu kulturowego;
2. Zintegrowany system zarządzania dziedzictwem kulturowym;
3. Tożsamość wielokulturowa regionu.

Natomiast cel strategiczny sformułowany został następująco: Zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego regionu jako istotnej części spuścizny dziejowej.

Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026 jest zgodny w całości z Wojewódzkim Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023, ponieważ założeniami obu programów jest zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego regionu jako istotnej części spuścizny dziejowej.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych powiatu)

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2021-2027

Strategia przyjęta została uchwałą nr XXXII/143/2021 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 30 marca 2021 r.

Wizja rozwoju Powiatu Wieruszowskiego brzmi następująco: *Rozwinięty gospodarczo Powiat Wieruszowski Przyjazny Rodzinie i Środowisku Naturalnemu. Silny gospodarczo, atrakcyjny turystycznie, przyjazny dla mieszkańców oraz dbający o walory kulturowe i przyrodnicze powiat na styku trzech obszarów kulturowych.*

Nadrzędnym celem łączącym cele strategiczne jest: Poprawa jakości życia i dynamiki procesów rozwoju z zachowaniem równowagi w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej.

Celami strategicznymi są:

- I. Środowisko przyrodnicze, powiązania funkcjonalno-przestrzenne i ochrona środowiska;
- II. Społeczeństwo i jakość życia;
- III. Gospodarka i rynek pracy oraz potencjał turystyczny;
- IV. Podnoszenie sprawności instytucjonalnej zarządzania w JST.

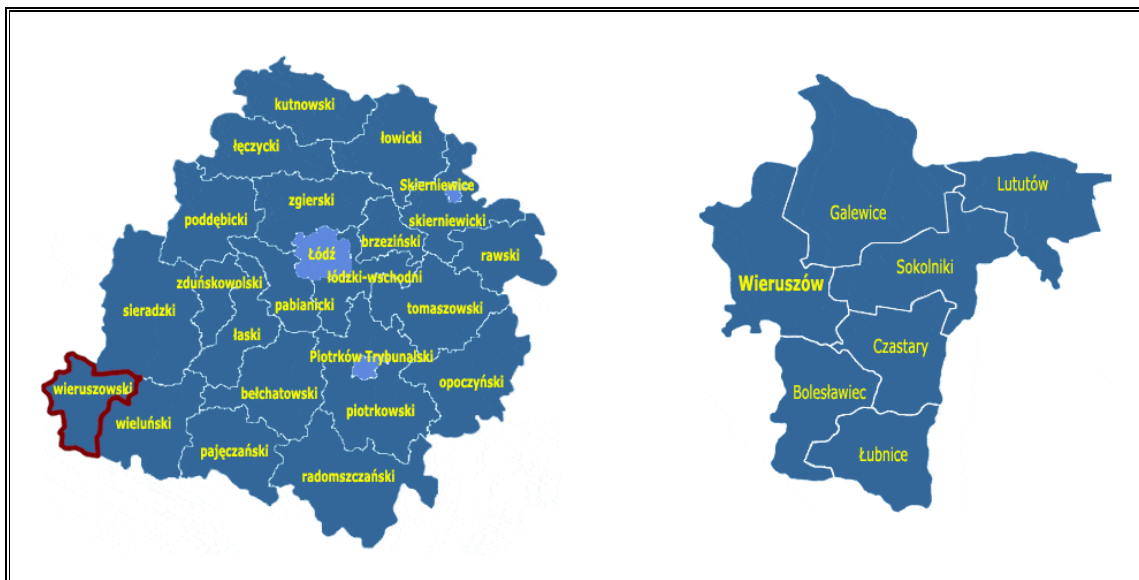
Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026 wpisuje się w cel strategiczny III. Gospodarka i rynek pracy oraz potencjał turystyczny, w ramach którego określone został cel 8. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych. Zakłada on podjęcie działań związanych z rozwojem usług turystycznych oraz promowaniem wartości przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych powiatu, w tym dbaniem o lokalne obiekty zabytkowe, kultywowaniem miejscowych tradycji i obyczajów ludności oraz specyficznych produktów regionalnych. Wobec powyższego oba dokumenty są ze sobą zgodne.

5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Powiat Wieruszowski położony jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego. Zajmuje powierzchnie 577 km² i zamieszkały jest przez 41 816 osób. Podzielony jest na dwie gminy miejsko-wiejskie Wieruszów i Lututów oraz pięć gmin wiejskich: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Łubnice i Sokolniki. Przez powiat przebiega droga ekspresowa S8, droga krajowa nr 74, drogi wojewódzkie nr 482 i 450 oraz linia kolejowa nr 181. Siedzibą organów powiatu jest miasto Wieruszów.

Pod względem etnograficznym powiat wieruszowski położony jest na ziemi wieluńskiej. W związku z położeniem na pograniczu małopolsko-wielkopolsko-mazowieckim region ten nie wykształcił silnych cech, które wyodrębniałyby go spośród sąsiednich, jednak kwalifikuje się go jako najdalej na północny zachód wysunięty region gwarowy przynależny do Małopolski.

Rysunek 1. Położenie powiatu wieruszowskiego na tle województwa łódzkiego

Źródło: www.gminy.pl

Powiat Wieruszowski sąsiaduje z sześcioma powiatami, przy czym dwa należą do województwa łódzkiego: sieradzki i wieluński, kolejne dwa kluczborski i oleski do województwa opolskiego oraz ostrzeszowski i kępiński do województwa wielkopolskiego.

5.2.1. Zarys historii obszaru powiatu

Obszar dzisiejszego powiatu zamieszkały był już w prehistorii, o czym świadczą znajdowane liczne ślady bytowania ludzkiego, począwszy od epoki kamienia, aż do czasów współczesnych. Obecnie za jedno z najstarszych znanych stałych miejsc zamieszkania ludzi na obszarze powiatu uważa się grodzisko kultury łużyckiej w Wieruszowie – Podzamczu.

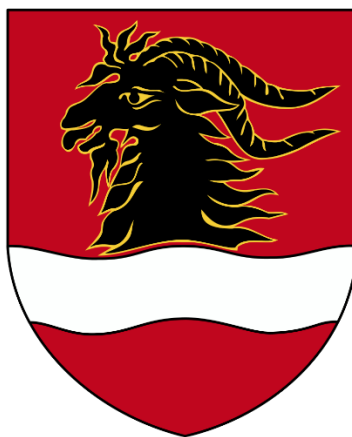
Wieruszów był miastem powiatowym od 1816 r., a status miasta powiatowego posiadał przez kilkadziesiąt następnych lat. Powiat Wieruszowski został ponownie utworzony w 1954 r. w województwie łódzkim i był jednym z pierwszych powiatów, które powstały po wprowadzeniu gromad w miejsce dotychczasowych gmin, który stały się podstawowymi jednostkami administracyjnymi PRL. Na powiat w tym czasie składało się jedno miasto i 18 gromad, które zostały wyłączone z dwóch sąsiednich powiatów, tj. wieluńskiego oraz kępińskiego. Wśród gromad powiatu wieluńskiego znalazły się: Bolesławiec, Czystary, Galewice, Łubnice, Mieszków, Ochędzyn, Osiek, Ostrówek, Parcice, Pichlice, Pieczyska, Sokolniki, Walichnowy, Węglewice, Wójcin i Żdżary. Do gromad powiatu kępińskiego należały: Podzamcze i Wyszczanów. Po zniesieniu gromad i reaktywacji gmin w 1973 r. Powiat Wieruszowski został

podzielony na jedno miasto (Wieruszów) i sześć gmin (Bolesławiec, Czastary, Galewice, Łubnice, Sokolniki, Wieruszów). Po reformie administracyjnej, która obowiązywała od 1 czerwca 1975 r. obszar Powiatu Wieruszowskiego, włączono do nowo utworzonego województwa kaliskiego. Dnia 1 stycznia 1992 r. we wspólną gminę miejsko-wiejską Wieruszów połączono dotychczasowe miasto i gminę Wieruszów. Od 1 stycznia 1999 r., kiedy przeprowadzono kolejną reformę administracyjną, Powiat Wieruszowski został włączony do województwa łódzkiego, obejmując swym zasięgiem sześć gmin wiejskich dawnego województwa kaliskiego: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Łubnice, Sokolniki, Wieruszów oraz gminę wiejską Lututów należącą do byłego województwa sieradzkiego. 1 stycznia 2020 roku Lututów odzyskał prawa miejskie, w związku z czym gmina Lututów, stała się gminą miejsko-wiejską.

ZNAKI I SYMBOLE

Powiat Wieruszowski posiada herb, który został ustanowiony uchwałą nr XV/59/04 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 27 lutego 2004 r. Przedstawia on głowę czarnego kozła o złotym obrysie na czerwonym tle. Herb ma kształt tarczy, a w jej podstawie znajduje się pofalowany srebrny pas, dzielący go na dwie części. Podstawą, w oparciu o którą stworzono herb, były pieczęcie, których odciski z tłoków, z różnych epok, znajdowały się w dokumentach zachowanych w archiwach oraz herby ziemskie ziem i godło książęce z obszaru, który dziś jest określony granicami powiatu. Projektantem herbu był Michał Marciniak-Kożuchowski.

Rysunek 2. Herb Powiatu Wieruszowskiego

Źródło: <http://www.infopolska.com.pl>

5.2.2. Krajobraz kulturowy

Środowisko kulturowe Powiatu Wieruszowskiego determinowane jest występowaniem na jego terenie: zabytków archeologicznych, zabytków architektury, założeń parkowych, urbanistycznych i ruralistycznych oraz wartości niematerialnych, do których zaliczyć można krajobraz oraz kulturę ludową. Warto podkreślić, że zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalają tym samym

na wyodrębnienie obszarów o istotnych walorach środowiska kulturowego. Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej gmin wchodzących w skład Powiatu, a kształtowanie środowiska kulturowego wpływa na rozwój pozostałych dziedzin regionu, takich, jak: turystyka, rekreacja, rolnictwo, osadnictwo czy leśnictwo.

INSTYTUCJE KULTURY

Instytucją kultury w zarządzie powiatu jest **Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie**, która powołana została w 2002 r. Celem biblioteki jest zaspakajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców, jak i również gromadzenie materiałów dotyczących powiatu i regionu. Biblioteka pełni nadzór merytoryczny nad 7 placówkami bibliotecznymi w powiecie. Nadzór polega na udzielaniu instruktażu i pomocy metodycznej bibliotekom publicznym na terenie powiatu oraz na zapewnieniu sprawnego funkcjonowania sieci bibliotecznej. Misja biblioteki nie ogranicza się wyłącznie do świadczenia usług informacyjnych i udostępniania posiadanych zasobów. Jest również centrum edukacyjnym i kulturalno-oświatowym. W Bibliotece znajduje się także Punkt Informacji Turystycznej.¹

Dodatkowo na obszarze poszczególnych gmin znajdują się następujące gminne ośrodki kultury i biblioteki.

- Wieruszowski Dom Kultury,
- Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna im. Reymonta w Wieruszowie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu Filia w Wieruszowie,
- Gminne Centrum Kultury w Bolesławcu,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bolesławcu,
- Gminny Ośrodek Kultury w Czastarach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Czastarach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Galewicach,
- Wiejski Dom Kultury w Osieku,
- Biblioteka Publiczna Gminy Galewice,
- Miejski Ośrodek Kultury w Lututowie,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Lututowie,
- Centrum Kultury w Łubnicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łubnicach,
- Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Turystyki w Sokolnikach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sokolnikach.

---

¹ <http://www.pbp-wieruszow.pl/> [dostęp: 1 czerwca 2016]

Większość gminnych ośrodków kultury organizuje formy amatorskiego ruchu artystycznego, sekcje plastyczne, koła teatralne czy sekcje sportowe. Ponadto odbywają się konkursy, przeglądy i festyny.

KLUBY, ORGANIZACJE I STOWARZYSZENIA

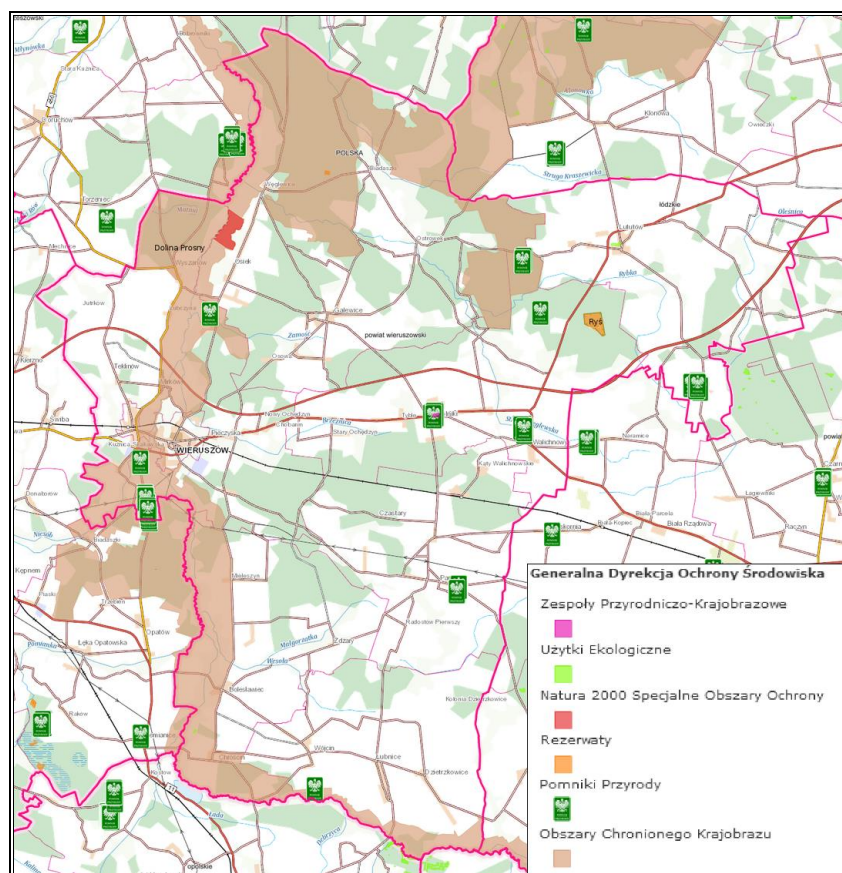
Ponadto życie kulturalne prowadzone jest także przez niektóre kluby, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia działające na terenie powiatu.

Znaczącą rolę w krzewieniu tradycji kulturalnych pełnią również społeczne towarzystwa kulturalne. Co roku tworzony jest kalendarz imprez kulturalnych organizowanych i współorganizowanych przez Starostwo Powiatowe. Na stronie internetowej powiatu, w zakładce „Turystyka i sport” udostępniane są materiały informacyjne nt. atrakcji powiatu, ciekawych miejsc pod względem kulturowym, historycznym czy rekreacyjno-wypoczynkowym, dzięki którym zainteresowani mogą zgłębić wiedzę w zakresie oferty turystycznej regionu.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Krajobraz kulturowy determinowany jest poniekąd również przez środowisko naturalne i występujące na danym obszarze tereny i obiekty podlegające ochronie. Formami ochrony przyrody w granicach powiatu są: rezerваты przyrody „Długosz Królewski w Węglewicach” i „Ryś”, obszar chronionego krajobrazu „Dolina Prosną”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki”, obszar Natura 2000 Torfowiska nad Prosną PLH100037, 3 użytki ekologiczne i 35 pomników przyrody.

Rysunek 3. Formy ochrony przyrody w granicach powiatu wieruszowskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

TURYSTYKA

Do głównych czynników świadczących o atrakcyjności powiatu wieruszowskiego pod względem turystycznym zalicza się unikalne walory przyrodnicze, na które składa się dolina rzeki Prosnny oraz duża lesistość. Przy dobrym zachowaniu tradycji i zabytków, walory te stanowią dodatkowe miejsce budowania tożsamości lokalnej.

Z obiektów geoturystycznych wymienić można znajdujące się w obszarze gminy Bolesławiec wychodnie piaskowca jury dolnej w Mieleszynie oraz niszę źródłiskową w Koziółku.

Powiat posiada także rozwiniętą sieć szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych i konnych) o łącznej długości prawie 500 km oraz bazę noclegową w postaci gospodarstw agroturystycznych.

Powiat jest atrakcyjnym terenem pod względem turystyczno-wypoczynkowym. Dla miłośników przepraw i spacerów leśnych przygotowany został produkt turystyczny „Wieruszowski Powiat z mapą i kompasem”, promujący zdrowy tryb życia w kontakcie z przyrodą. Wieruszowskie leśne wyprawy z mapą i kompasem to nie tylko aktywny wypoczynek, ale i wędrówka przez dzieje powiatu, bowiem każda z dostępnych 10 tras orienteeringowych znajduje się w pobliżu ciekawych zabytków i umożliwia zdobycie unikatowej Odznaki Powiatowej Orienteeringu

Sprawnościowego (OPOS) w pięciu stopniach w zależności od liczby przebytych tras potwierdzonych kartami startowymi.

Promocja powiatu prowadzona jest przede wszystkim przez stronę internetową, popularne media społecznościowe oraz lokalną prasę Regionalnej Organizacji Turystycznej. Ponadto osoby prywatne oferujące noclegi promują swoje usługi przez portale noclegowo – turystyczne.

HISTORYCZNE UKŁADY PRZESTRZENNE

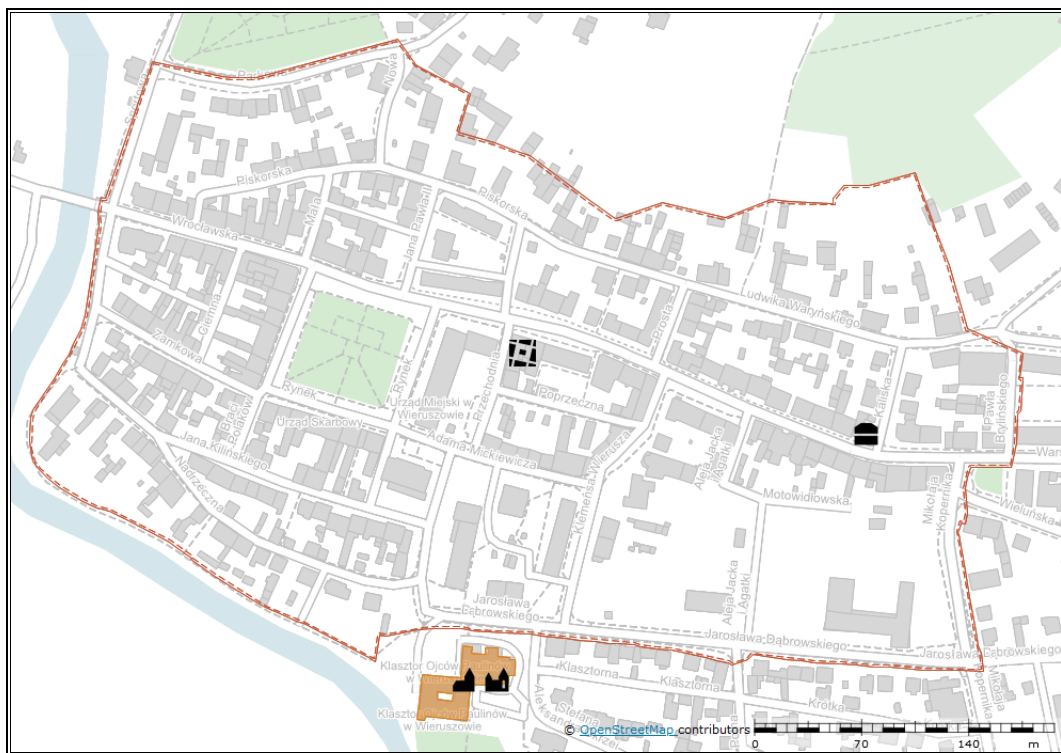
Najcenniejszymi układami urbanistycznymi odznaczają się miasta o genezie średniowiecznej. O ich wysokiej wartości stanowią dobrze zachowane historyczne rozplanowania przestrzenne wypełnione zabytkową strukturą, z atrybutami m.in. w postaci wysokiej wartości zespołów architektonicznych (sakralnych i świeckich, w tym, stanowiących w regionie rzadkość, pozostałości architektury obronnej zamków i murów miejskich). Do tego rodzaju miast z obszaru powiatu zalicza się Wieruszów. Wartościowe zespoły architektoniczno-budowlane na obszarze powiatu posiada również Bolesławiec.

Mając na uwadze potrzebę wzmocnienia opieki nad specyficznymi i cennymi pod względem kulturowym i krajobrazowym układami przestrzennymi miast i wsi województwa łódzkiego w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami wskazano 66 miejscowości, które tworzą sieć ośrodków historycznych o zróżnicowanej randze i potrzebach działań rewaloryzacyjnych w ich historycznych przestrzeniach i zabytkowych zespołach zabudowy. Podstawowym kryterium wytypowania ośrodków były walory przestrzenne i aspekty niematerialne, a także instytucjonalne atrybuty pozwalające pełnić im rolę centrów kulturotwórczych na różnych poziomach. Wieruszów zaliczony został do ośrodka o randze regionalnej, natomiast Bolesławiec do ośrodka o randze lokalnej.²

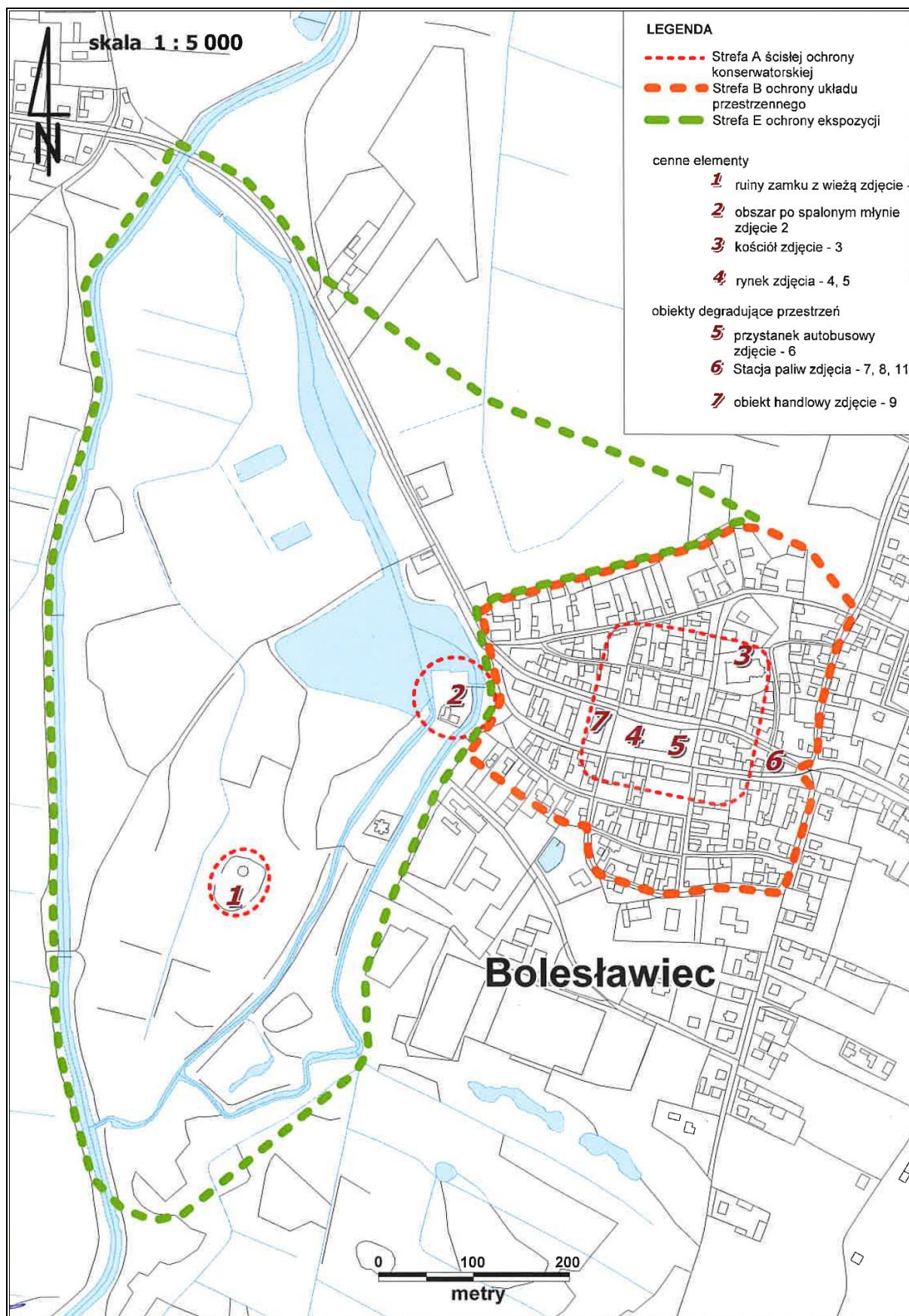
² Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023

Rysunek 4. Zasięg układu urbanistycznego miasta Wieruszowa

Źródło: <https://mapy.zabytek.gov.pl/>

Rysunek 5. Zasięg układu przestrzennego w Bolesławcu

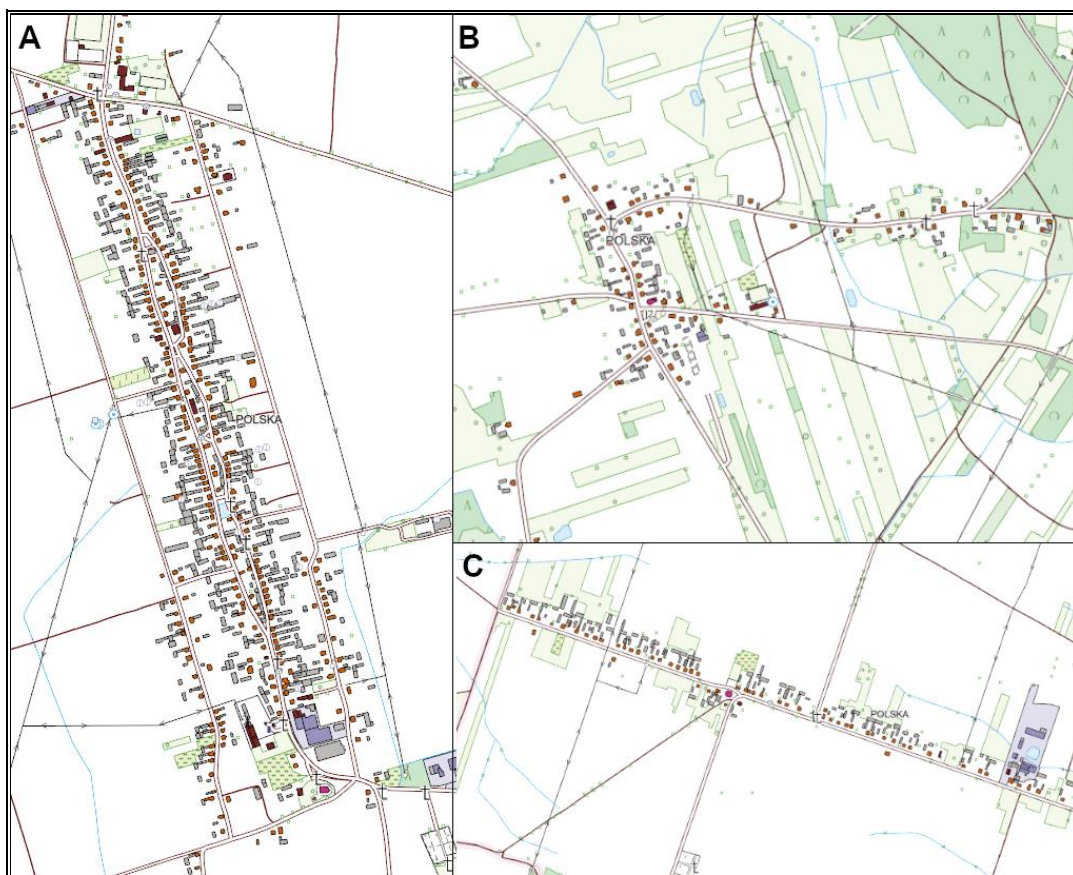
Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi

Zagrożeniem dla tych układów jest m.in. rozwój współczesnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej jak również przekształcenia układów drogowych, powodujące sukcesywny zanik czytelności zabytkowych układów przestrzennych ważnych dla zachowania tradycyjnego charakteru krajobrazu, jak i również walorów widokowo-kompozycyjnych historycznych jednostek osadniczych.

Pod względem typu osadnictwa wiejskiego, wg podziału M. Kiełczewskiej-Zaleskiej, na obszarze powiatu głównym typem jest sieć wsi skupionych o średniej wielkości, która dopełniona jest osiedlami rozproszonymi i rzędówkami z XIX i XX wieku. W południowej części powiatu znajdują się również wsie średniej wielkości (ok. 20-100 domów mieszkalnych) o śródpolnym położeniu zabudowań i węzłowym układem dróg, natomiast w części północno-zachodniej małe wsie i przysiółki dopełnione osadnictwem rozproszonym.³

Według podziału H. Szulc, na terenie powiatu głównym typem morfogenetycznym osadnictwa wiejskiego są rzędówki oraz wsie nieregularne (tj. wsie drogowe, ślepe drogowe, małe owalnice, rozdrożne, okrągłe i okolnice).

Rysunek 6. Przykłady typów osiedli wiejskich na obszarze powiatu wieruszowskiego (A. Łubnice – łańcuchówka, B. Biedaszki – wielodrożnica, C. Radostów Drugi – rzędówka)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

³ <https://www.igipz.pan.pl/>

PANORAMY PRZESTRZENNE

Krajobraz kulturowy kształtują również zachowane zabytkowe dominanty, które posiadają swój specyficzny, wartościowy charakter, zarówno pod względem wglądów do wnętrza miejscowości, jak i z zewnątrz, na ich panoramy. Degradacja zabytkowych struktur przestrzennych w aspekcie krajobrazowym została oceniona w dwóch aspektach: widoków na panoramy historycznych jednostek osadniczych analizowanych z zewnątrz, a także wewnątrz jednostek osadniczych, analizując stopień zachowania ośrodków historycznych, a następnie historyczne wnętrza architektoniczne. Z obszaru powiatu analizie poddane zostały miejscowości Bolesławiec oraz Wieruszów.

Panorama tej pierwszej oceniona została jako pozytywna. Wynikło to głównie z dogodnego położenia skutkującego dobrą ekspozycją lub słabej presji budowlanej na obrzeżach miejscowości. Natomiast panorama widokowa miasta Wieruszów oceniona została jako neutralna lub niejednoznaczna. Ocena podyktowana była m.in. niską czytelnością samej panoramy lub słabą ekspozycją pozytywnych dominant.

Spośród ośrodków znajdujących się w sieci najcenniejszych historycznych jednostek osadniczych województwa, które posiadają uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze całej gminy, wymieniony został Bolesławiec. W powyższej miejscowości harmonijność panoramy nie została zakłócona, np. wielkogabarytową zabudową, infrastrukturą techniczną, drogową czy agresywną wizualnie kolorystyką materiałów.

Bardzo ważnym elementem fizjonomii jednostek osadniczych związanym z percepcją krajobrazu kulturowego są wnętrza architektoniczne, inaczej wnętrza urbanistyczne. Ocena ekspercka wnętrz historycznych zawarta w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami polegała na analizie m.in. głównych rynków, placów oraz innych przestrzeni pełniących istotne funkcje reprezentacyjne i społeczne. W ocenie brano pod uwagę harmonijność wnętrza przejawiającą się przez kompletność i/lub jednorodność zabudowy pod względem stylistycznym, ilość i rodzaj elementów reklamowych oraz infrastruktury technicznej, zagospodarowanie przestrzeni zielenią, a także ogólną estetykę.

Pod względem zachowania wnętrz urbanistycznych obie miejscowości ocenione zostały jako neutralne. Ponadto w Wieruszowie stopień zachowania ośrodków historycznych oceniony został jako przeciętny, natomiast w Bolesławcu jako słaby.⁴

---

⁴ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023

ZESPOŁY SAKRALNE

Wysoką wartość kulturową przedstawiają również średniowieczne i nowożytne kościoły parafialne oraz założenia klasztorne. Z obszaru powiatu do najważniejszych zaliczone zostały kościoły w Wieruszowie.

OBIEKTY ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

Dodatkowo charakterystycznym elementem pejzażu kulturowego regionu są zabytki drewnianej architektury sakralnej. Przykładem z obszaru powiatu jest kościół pw. Św. Anny w Starym Ochędzynie z XVI w., który przejawia cechy tzw. kościołów typu wieluńskiego – uznanych za perły niżowej architektury ludowej. Pozostałymi drewnianymi kościołami znajdującymi się na tutejszym terenie są te zlokalizowane w miejscowości Węglewice, Cieszęcin, Wieruszów, Piaski, Chotynin, Żdżary, Chróscin i Łubnice. W miejscowości Kamionka zachował się również związany z krajobrazem wiejskim drewniany młyn. Ponadto w Czastarach znajduje się Prywatne Muzeum Stolarstwa.⁵

---

⁵ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023

Rysunek 7. Obiekty architektury drewnianej na terenie powiatu wieruszowskiego

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, *Obiekty architektury drewnianej regionu łódzkiego*, Łódź 2022

MIEJSCA PAMIĘCI

Na uwagę zasługują również miejsca pamięci upamiętniające ważne postacie i wydarzenia. Na terenie powiatu takimi miejscami są m.in. pomniki i tablice pamiątkowe. Największa ich liczba znajduje się w mieście Wieruszów.

5.2.3. Zabytki nieruchome

Na terenie powiatu wieruszowskiego występują zabytki nieruchome ujęte w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnych ewidencjach zabytków poszczególnych gmin. Wykaz zabytków nieruchomych na terenie powiatu wieruszowskiego przedstawiono w załączniku 1 do niniejszego Programu⁶.

5.2.4. Zabytki ruchome

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Do rejestru nie są wpisywane obiekty wpisane do inwentarza muzeum lub wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Zasoby muzealne i archiwalne chronione są na podstawie odrębnych przepisów.

Na obszarze powiatu zabytkami ruchomymi są głównie zabytkowe wyposażenie kościołów i obiektów sakralnych. Na terenie powiatu Wieruszowskiego znajduje się łącznie 19 zabytków ruchomych, które występują w gminach: Bolesławiec, Lututów, Łubnice, Sokolniki, Wieruszów, Czastary i Galewice.

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Zabytkiem archeologicznym jest zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Stanowiska archeologiczne to materialne ślady działalności ludzi. W ich obrębie grupują się zazwyczaj pozostałości licznych powstających i zamierających kolejno osad. Do stanowisk archeologicznych zaliczyć możemy m.in. cmentarzyska, obozowiska, ślady epizodycznej działalności człowieka, pracownie, skarby itp.

---

⁶ Załącznik 1 uwzględnia wykaz zabytków na terenie powiatu wieruszowskiego sporządzony na podstawie gminnych ewidencji zabytków gmin z terenu powiatu. Zabytki na terenie gmin, które nie posiadają gminnej ewidencji zabytków, zostały wykazane na podstawie wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Na obszarze powiatu wieruszowskiego zlokalizowane są liczne stanowiska archeologiczne. Najstarsze ślady obecności człowieka w regionie mogą być datowane znaleziskami archeologicznymi, należącymi do późnego paleolitu (13 000 – 8 000 lat p.n.e.). Na południe od Wieruszowa odnaleziono ślady osadnictwa starszej epoki brązu. Poza skupiskami osadniczymi odnaleziono skarby oraz pojedyncze przedmioty z brązu, takie jak: naczynia, które znalezione zostały w Kuźnicy Skakawskiej. W dorzeczu Proсны najstarszą ludność reprezentowali twórcy kultury pucharów lejkowatych. Intensywny rozwój osadnictwa na tym obszarze przypada jednak na ok. XIII stulecie p.n.e. (tzw. kultura łużycka).

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków przedstawiono w załączniku 2 do niniejszego Programu. Do rejestru zabytków zostały wpisane następujące stanowiska archeologiczne:

- gmina Bolesławiec: grodzisko wczesnośredniowieczne – nr rej. A/1063,
- gmina Czystary: grodzisko stożkowate z XIII-XIV w. – nr rej. A/1055,
- gmina Łubnice: cmentarzysko kultury łużyckiej – nr rej. 116/A,
- gmina Sokolniki: kopiec podworski (tzw. grodzisko stożkowate) otoczony fosą wraz ze strefą ochrony konserwatorskiej – nr rej. 765/A,
- gmina Wieruszów: układ urbanistyczny miasta oraz archeologiczne warstwy kulturowo-osadnicze wraz z najbliższym otoczeniem – nr rej. 671/A.

Spośród zabytków archeologicznych największe znaczenie dla odtworzenia historii miejscowego osadnictwa mają dwa typy stanowisk: osady i cmentarzyska. Szczególną wartość przedstawiają tzw. stanowiska wielokulturowe, czyli takie, w obrębie których odkryto ślady pobytu kilku następujących po sobie grup ludności reprezentujących odmienne kultury archeologiczne i różny poziom rozwoju i umiejętności. Na terenie powiatu wieruszowskiego zidentyfikowano stanowiska archeologiczne związane głównie z osadnictwem (grodziska, osady, punkty osadnicze, ślady osadnictwa, obozowiska). Szereg stanowisk archeologicznych reprezentują również cmentarzyska i kurhany.

Do zabytków archeologicznych uznanych za obszary i obiekty reprezentatywne zaliczyć można:

- Cieszęcin (gm. Wieruszów) – Stanowisko nr 1 - Cmentarzysko kurhanowe kultury trzcinieckiej i przedłużyckiej (epoka brązu),
- Podbolesławiec (gm. Bolesławiec) – Stanowisko nr 1 - Zamek królewski (XIV w.),
- Podzamcze (gm. Wieruszów) – Stanowisko nr 1 - Grodzisko kultury łużyckiej (późny okres halsztacki).⁷

---

⁷ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023

Stanowiska archeologiczne reprezentują różne epoki: od epoki kamienia po czasy prawie współczesne. Należą do kultur, m.in.: łużyckiej, polskiej, amfor kulistych, prapolskiej, pomorskiej, trzcinieckiej, przeworskiej, grzebykowo-dołkowej, pucharów lejkowatych oraz ceramiki sznurowej.

Ostatnie badania archeologiczne na obszarze powiatu prowadzone były w Wieruszowie, na terenie Starego Miasta w latach 2020-2021. Z ciekawszych znalezisk odkopano zabytki z okresu kultury przeworskiej. Przykłady prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 8. Wybrane zabytki odkryte podczas badań archeologicznych w latach 2020-2021 na terenie Wieruszowa

Źródło: <https://www.radiozw.com.pl/>, Karty zabytków wykonane przez Pawła Owczarka/ ArcheoService

Najistotniejszymi zagrożeniami dla stanowisk archeologicznych na terenie powiatu są przede wszystkim prace rolnicze oraz inwestycje budowlane, ponieważ zdecydowana większość stanowisk nie posiada własnej formy terenowej. Wiąże się to z nieświadomością mieszkańców istnienia i wartości znalezisk archeologicznych. Wiele z nich jest nieświadomie niszczone lub nie są one zgłaszane według obowiązujących przepisów. Zachowanie takie powoduje nieodwracalne uszczuplanie zasobów dziedzictwa archeologicznego na terenie powiatu.

Wprawdzie według art. 108 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840) niszczenie lub uszkodzenie zabytków, świadomie bądź nieświadomie jest przestępstwem, to bez zaangażowania i wsparcia świadomych mieszkańców powiatu, bardzo trudno jest egzekwować ich prawną ochronę.

Do najważniejszych działań powiatowych w zakresie opieki nad nimi zaliczyć można:

- prowadzenie monitoringu stanu zachowania stanowisk archeologicznych,
- kontrolowanie podczas wydawania pozwoleń budowlanych, czy inwestycja nie będzie prowadzona w miejscu stanowiska archeologicznego bądź strefy archeologicznej ochrony konserwatorskiej wyznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- popularyzację zasad ochrony zabytków oraz znaczenia i atrakcyjności archeologicznego dziedzictwa kulturowego wśród społeczności lokalnej.

Ponadto zgodnie z art. 31, ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840) osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego, jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych ustala konserwator zabytków w drodze decyzji wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny.

Dodatkowo w związku z możliwością istnienia zabytków archeologicznych do tej pory nie ujawnionych, zgodnie z art. 32 i 33 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należy w przypadku natrafienia w trakcie robót ziemnych na przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, że są zabytkami, należy roboty przerwać i powiadomić o fakcie odkrycia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Zabytki odnalezione na terenie powiatu wieruszowskiego znajdują się obecnie w zbiorach następujących muzeów: Muzeum Ziemi Wieluńskiej (znaleziony na terenie gminy Łubnice sztylet pochodzenia scytyjskiego tzw. akinakes pochodzący ze stepów nadczarnomorskich, gdzie w V w. p.n.e. mieszkali Scytowie), Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie (gdzie znajdują się dwa piece kaflowe pochodzące z gminy Czastary z miejscowości Parcice).

W Wieruszowie w 1814 r. urodził się wybitny rzeźbiarz Paweł Bryliński, który tworzył głównie przydrożne rzeźby Chrystusa i świętych. Wykonywał także drobne figury przechowywane po domach lub stawiane w przydomowych kapliczkach. Część dzieł obecnie znajduje się w kościołach lub zostały przeniesione do muzeów. Wśród zachowanych dzieł na terenie powiatu wieruszowskiego wymienić należy: zespół rzeźb jednego z krzyży w Sokolnikach, figurę Chrystusa Ukrzyżowanego na krucyfiksie procesyjnym z drugiego krzyża w Sokolnikach, figurę Chrystusa Ukrzyżowanego na dzwonnicy przy kościele św. Mikołaja w Sokolnikach oraz figurę Chrystusa Frasobliwego w murowanej przydomowej kapliczce w Węglewicach.

Rysunek 9. Przykład zespołu rzeźb na krzyżu autorstwa Pawła Brylińskiego, przechowywane w kościele św. Mikołaja w Sokolnikach

Źródło: <http://www.powiatowy.pl/>

Ponadto liczne zbiory posiadają izby pamięci funkcjonujące na terenie powiatu. Są to m.in. Izba Pamięci Ziemi Lututowskiej oraz Izba pamięci w Szkole Podstawowej w Wyszanowie.

5.2.7. Dziedzictwo niematerialne

Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego jest celem Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 r. Niematerialne dziedzictwo kulturowe przejawia się m.in. w następujących dziedzinach: tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sztuki widowiskowe, zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne, wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata, umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

W rozumieniu Konwencji UNESCO „niematerialne dziedzictwo kulturowe” oznacza *praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedzę i umiejętności, jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturową, które wspólnoty, grupy i, w niektórych przypadkach, jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności.*

Powiat Wieruszowski znajduje się pod względem etnograficznym w regionie wieluńskim. Zbliżone warunki naturalne i warunki działalności gospodarczej, przy nieco odmiennych doświadczeniach historycznych (pomostowe położenie: pomiędzy Wielkopolską, Mazowszem, Małopolską i Śląskiem), nie doprowadziły do wykształcenia się silnych odrębności kulturowych, jednakże region ten stworzył indywidualny model kulturowy, odznaczający się zestawem specyficznych cech, które przetrwały jedynie w niewielkim stopniu. Na terenie powiatu wieluńskiego wyjątkowym zjawiskiem są licznie zachowane kościoły drewniane z XVI w. wykazujące wspólne cechy formalne w sposobie kształtowania bryły. Dla budownictwa mieszkalnego typowe było wznoszenie domów tzw. wąskofrontowych, których wnętrza zdobiły bogate dekoracje (m.in. pająki, bukiety na „koliku” oraz „odcydzoki” będące oryginalną ozdobą charakterystyczną tylko dla tego regionu). Region wyróżniał specyficzny strój ludowy, w starszej odmianie zwany „burokiem” (od koloru czerwonego).⁸

Kultywowaniem i podtrzymywaniem lokalnych obrzędów, obyczajów, tradycji oraz zachowaniem i popularyzacją dziedzictwa kulturowego zajmują się przede wszystkim ludowe zespoły folklorystyczne. Kultywowaniu tradycji folklorystycznych sprzyja zrzeszanie się w organizacjach lokalnych, takich jak Koła Gospodyń Wiejskich, czy Lokalna Grupa Działania, których celem statutowym jest dbałość o tradycje, budowanie silnych więzi mieszkańców

---

⁸ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023.

z miejscem zamieszkania oraz wspieranie lokalnych twórców. Wiodące zespoły to: Zespół Ludowy „Lututowianie”, Zespół Folklorystyczny „Sokolniki”, Kapele ludowe w Gminnych Ośrodkach Kultury w Czastarach i Żdżarach oraz orkiestry dęte Ochotniczych Straży Pożarnych.⁹

Rysunek 10. Zespół ludowy „Sokolniki” w tradycyjnych strojach ludowych na Powiatowej Biesiadzie Folklorystycznej

Źródło: <https://www.powiat-wieruszowski.pl/>

Na terenie powiatu działa Lokalna Grupa Działania „Między Prosną a Wartą”, która obejmuje wszystkie gminy wchodzące w jego skład oraz również gminę Klonowa z powiatu sieradzkiego. Stowarzyszenie prowadzi m.in. działania mające na celu rozwój turystyki, promocję środowiska naturalnego, zasobów kulturowych, popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych.

Na tutejszym obszarze zachowały się również elementy dziedzictwa niematerialnego w postaci piosenek pisanych przez Leokadię Grabkowską i Władysława Szymczaka, legendy i wiersze „Borusowe bajanie” – Wacława Zabłockiego, obrzędy weselne i zwyczaje świąteczne (Wielkanoc, Boże Narodzenie). Znaną i szanowaną osobą był pan Jan Juszcak (Honorowy Obywatel Gminy Sokolniki, odznaczony tytułem „Zasłużony dla Powiatu Wieruszowskiego” oraz wyróżniony Honorową Odznaką za Zasługi dla Województwa Łódzkiego.) – lokalny publicysta, działacz społeczny, kronikarz, historyk i obserwator przyrody, a także autor wielu książek, w tym m.in. „Kapliczki i krzyże mojej okolicy”.

⁹ <https://www.powiat-wieruszowski.pl/>

Kolejnym ważnym aspektem pielęgnowania folkloru są kulinaria. Wytwarzanie produktów spożywczych z tradycyjnych surowców, z zachowaniem tradycyjnego sposobu produkcji, umożliwia umieszczenie na Liście Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Z terenu powiatu na powyższą listę wpisane zostały 2 produkty spożywcze. Są to ciastka ze skwarek (słoninki) z miejscowości Wójcin (gm. Łubnice) oraz łubnicki żur smażony z miejscowości Łubnice (gm. Łubnice). Wśród specjalów kuchni wieruszowskiej wyróżnić można również kiskę wieruszowską, golonkę i szynkę walichnowską, salceson ozorkowy w galarecie, pasztet myśliwski oraz prażuchy z żeberkami i kapustą. Pozostałymi lokalnymi kulinariami są:

- wyborowy placek drożdżowy z Koła Gospodyń Wiejskich z Podzamcza,
- ser (twaróg) ze śmietaną i szczypiorkiem z Koła Gospodyń Wiejskich z Teklinowa,
- śledzik strażacki z OSP w Wieruszowie,
- żurek wiejski z Koła Gospodyń Wiejskich z Podzamcza,
- czarnina z kaczki Koła Gospodyń Wiejskich z Jutrkowa,
- zakwas,
- rosół rybny,
- szary sos,
- swojski smalec z Koła Gospodyń Wiejskich z Kowalówki,
- ziemniaki w mundurkach z masłem i serem z Koła Gospodyń Wiejskich z Teklinowa.

Rysunek 11. Tradycyjne produkty spożywcze na terenie powiatu wieruszowskiego

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, *Smaki regionu łódzkiego*, Łódź 2022

W gminach Powiatu Wieruszowskiego organizowane są również Dożynki Gminne, Dni Wieruszowa. Ważnym świętem jest również organizowana Powiatowa Biesiada Folklorystyczna, która jest unikalnym wydarzeniem na skalę regionu, ocalającym od zapomnienia tutejszą muzykę, kulturę i tradycje.

Do niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego, na obszarze powiatu, można zaliczyć także historyczne i geograficzne nazwy miejscowości, rzek, jezior i innych elementów geograficznych. Do kultywowania pamięci zalicza się również nadawanie nazw ulic i placów wybitnym postaciom oraz wydarzeniom związanych z regionem.

DZIEDZICTWO MNIEJSZOŚCI WYZNANIOWYCH

Wielokulturowe tradycje regionu wiążą się z obecnością historycznych mniejszości wyznaniowych. Ich świadectwem jest zachowane dziedzictwo kulturowe: materialne (architektura świecka i sakralna oraz cmentarze) oraz niematerialne (zwyczaje, tradycje, kulinaria).

Na obszarze powiatu do głównych mniejszości wyznaniowych należeli wyznawcy judaizmu, prawosławia oraz protestanci, których kultury przez wieki przenikały się z polską kulturą. Zostawiło to ślad w dziedzictwie niematerialnym regionu. Ponadto po dawnych mniejszościach pozostały cmentarze żydowskie w Wieruszowie, Bolesławcu i Lututowie, cmentarz protestancki w Wieruszowie, cerkiew w Chróście oraz kościół protestancki w Wieruszowie (ewangelicko-augsburski).

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zabytki w rejestrze zabytków

Rejestr zabytków, dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy oraz zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Do rejestru nie wpisuje się zabytku: wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, wpisanego do inwentarza muzeum, a także wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego.

Obiekty, zespoły oraz założenia urbanistyczne wpisane do rejestru zabytków są objęte rygorami prawnymi, które wynikają z obowiązujących przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie prace konserwatorskie, restauratorskie czy roboty budowlane, prowadzenie badań, zmiany przeznaczenia zabytków wpisanych do rejestru, itp. wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. 2018 poz. 1609) precyzuje wymagania względem osób prowadzących prace przy obiektach zabytkowych.

Rozporządzenie określa tryb wydawania pozwoleń na:

- prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- przemieszczenie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru zabytków, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru zabytków lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zm.) oraz napisów;
- prowadzenie badań archeologicznych;
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków.

Rozporządzenie określa także dane i informacje, które powinny zawierać wnioski o wydanie ww. pozwoleń, dokumentacja dołączana do tych wniosków, niezbędna do ich rozpatrzenia, dane i informacje, które zawierają te pozwolenia oraz warunki, które mogą zostać w nich zastrzeżone, a także elementy, które zawiera dokumentacja prac konserwatorskich i prac restauratorskich prowadzonych przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz dokumentacja badań archeologicznych.

Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych znajdujących się w rejestrze zabytków z terenu powiatu wieruszowskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości znajdujących się w rejestrze zabytków z terenu powiatu wieruszowskiego¹⁰

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ulica	Nr	Nazwa obiektu	Datacja	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków
1.	Bolesławiec	Bolesławiec	—	—	Ruiny zamku	XIV w.	320/120/A	1967-12-30
2.	Bolesławiec	Chotynin-Piaski	—	—	Kościół cmentarny p.w. św. Małgorzaty	1781 r.	979/129/A	1967-12-30
3.	Bolesławiec	Chróscin	—	47	Pałac (gen. Łopuchina), tzw. Zamek	4 ćw. XIX w.	477/A	1985-04-23
4.	Bolesławiec	Chróscin	—	133	Kościół, parafialny p.w. św. Mikołaja	1734 r., rozbud. pocz. XX w.	321/121/A	1967-12-30
5.	Bolesławiec	Chróscin	—	—	Cerkiew prawosławna	4 ćw. XIX w.	510/A	1989-06-05
6.	Bolesławiec	Żdźary	—	145	Kościół, parafialny p.w. św. Bartłomieja	1768 r. rozbud. 1910 r.	991/140/A	1967-12-30
7.	Bolesławiec	Bolesławiec	Kościelna	4	Kościół, parafialny p.w. św. Trójcy	1596 r., rozbudowany k. XVIII w.	319/119/A	1967-12-30
8.	Czastary	Parcice	Dworska	97	Pałac (w ruinie)	2 ćw. XIX w.	325/125/A	1967-12-30
9.	Galewice	Węglewice	Kościelna	2	Kościół parafialny p.w. św. Trójcy	1808-1810 r.	326/126/A	1967-12-30
10.	Lututów	Lututów	Gimnazjalna	3	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła	1910-1917 r.	302/A	1981-09-30
11.	Lututów	Świątkowice	—	—	Dwór	k. XVIII w., przebud. po 1960 r.	959/168/A	1967-12-30
12.	Lututów	Świątkowice	—	—	Park dworski	XIX w.	373/A	1988-12-31
13.	Łubnice	Łubnice	gen. Sikorskiego	1	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	ok. 1470 r.; II poł. XVIII w. 1912 r.	980/133/A	1967-12-30
14.	Sokolniki	Ochędzyn Stary	—	32	Kościół parafialny p.w. św. Anny	XV-XVI w., przebud. XIX w.	323/123/A	1967-12-30

¹⁰ W tabeli 1 w rozdziale 5.3 Programu przedstawiono wykaz obiektów zabytkowych zgodnie z rejestrem zabytków. W załączniku 1 do niniejszego Programu przedstawiono natomiast wykazy na podstawie gminnych ewidencji zabytków. Nazwy niektórych obiektów w gminnych ewidencjach zabytków różnią się od nazw tych samych obiektów w rejestrze zabytków. W takiej sytuacji w tabeli z wykazem w Załączniku 1 zamieszczono dodatkową kolumną „Rejestr zabytków”, w której przedstawiono nazwę zabytków zgodnie z rejestrem zabytków, tj. zgodnie z powyższą tabelą.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU WIERUSZOWSKIEGO NA LATA 2023-2026

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ulica	Nr	Nazwa obiektu	Datacja	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków
15.	Sokolniki	Sokolniki	Wrocławska	4	Pałac	k. XVIII w.	982/134/A	1967-12-30
16.	Sokolniki	Sokolniki	Wrocławska	4	Oficyna pałacowa	k. XVIII w.	983/135/A	1967-12-30
17.	Sokolniki	Sokolniki	Wrocławska	4	Park pałacowy	XVIII/XIX w.	984/136/A	1967-12-30
18.	Sokolniki	Walichnowy	Szkolna	28	Pałac	1843; 1945; 1950-52	897/130/A	1967-12-20
19.	Wieruszów	Cieszęcin	—	15	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	XVIII w.	322/122/A	1967-12-30
20.	Wieruszów	Wieruszów	Dąbrowskiego	12	Klasztor OO. Paulinów	1676-1680	989/132/A	1967-12-30
21.	Wieruszów	Wieruszów	—	—	Cmentarz żydowski	XIX w. (przed 1822 r.)	749/A	1998-12-30
22.	Wieruszów	Wieruszów	—	—	Układ urbanistyczny oraz archeologiczne warstwy kulturowo-osadnicze znajdujące się na obszarze miasta lokacyjnego Wieruszów wraz z otoczeniem stanowiącym strefę ochrony konserwatorskiej	XIV w.	671/A	1993-04-15
23.	Wieruszów	Wieruszów	Dąbrowskiego	12	Kościół klasztorny OO. Paulinów p.w. św. Ducha	1676-1680; 1880	988/131/A	1967-12-30
24.	Wieruszów	Wieruszów-Podzamcze	—	2	Kościół cmentarny p.w. św. Rocha	1746 r.	981/127/A	1967-12-30
25.	Wieruszów	Wyszanów	Główna	28	Kościół parafialny p.w. św. Michała Archaniola	1841 r.	990/139/A	1967-12-30

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, *Rejestr i wojewódzka ewidencja zabytków*

Zabytki w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku. Zgoda ta nie jest wymagana w przypadku włączenia karty ewidencyjnej zabytku nieruchomego.

Wpis do wojewódzkiej ewidencji zabytków nie wywołuje skutków prawnych, ale rodzi pewne obowiązki informacyjne. Zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru, lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

1. Uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
2. Zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
3. Zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
4. Zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

W przypadku zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków zastosowanie ma również art. 31 ust. 1a ww. ustawy, zgodnie z którym osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować:

1. Roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo;
2. Roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego.

jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Na terenie powiatu wieruszowskiego znajdują się 164 zabytki ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w tym w granicach administracyjnych:

— gminy Bolesławiec – 30 obiektów,

- gminy Czastary – 13 obiektów,
- gminy Galewice – 10 obiektów,
- gminy Lututów – 50 obiektów,
- gminy Łubnice – 22 obiekty,
- gminy Sokolniki – 15 obiektów,
- gminy Wieruszów – 24 obiekty.

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem¹¹, ewidencja jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gmin.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Głównym celem prowadzenia ewidencji zabytków jest zebranie i opracowanie najistotniejszych informacji o obiektach zabytkowych niezbędnych do prowadzenia planowej polityki konserwatorskiej w zakresie:

- wpisów do rejestru zabytków;
- współpracy konserwatora przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- prac remontowo – budowlanych;
- dofinansowania prac konserwatorskich;
- przygotowywaniu szczegółowej dokumentacji obiektów dziedzictwa kulturowego.

Na obszarze powiatu gminne ewidencje zabytków prowadzą obecnie gminy: Wieruszów, Galewice, Lututów, Czastary i Bolesławiec. Gminami, które jej nie posiadają są gminy: Łubnice i Sokolniki.

---

¹¹ zmienione Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 września 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2019 poz. 1886)

Tabela 2. Wykaz Gminnych Ewidencji Zabytków prowadzonych przez gminy wchodzące w skład powiatu

Lp.	Gmina	Czy gmina prowadzi GEZ	Nr zarządzenia przyjmującego GEZ	Pozostałe informacje
1.	Wieruszów	TAK	Zarządzenie nr 142/2017 Burmistrza Wieruszowa z dnia 23 października 2017 r	Dla gminy Wieruszów gminna ewidencja zabytków jest w trakcie weryfikacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
2.	Galewice	TAK	Zarządzenie nr 4/2017 Wójta Gminy Galewice z dnia 13 stycznia 2017 r.	Dla gminy Galewice gminna ewidencja zabytków jest w trakcie konsultacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
3.	Lututów	TAK	Zarządzenie nr 76/2015 Wójta Gminy w Lututowie z dnia 31 grudnia 2015r.	Zarządzenie 8/2022 Burmistrza Lututowa z 01.02.2022 w sprawie zmiany Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Lututów Dla gminy Lututów gminna ewidencja zabytków nie została skonsultowana z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
4.	Czastary	TAK	Zarządzenie nr 131/2014 Wójta Gminy Czastary z dnia 20 listopada 2014 r.	—
5.	Bolesławiec	TAK	Zarządzenie nr 67/2016 Wójta Gminy Bolesławiec z dnia 30 grudnia 2016 r.	W roku 2022 Gmina Bolesławiec przystąpiła do aktualizacji GEZ
6.	Łubnice	NIE	—	Dla gminy Łubnice została opracowana gminna ewidencja zabytków, która jest w trakcie konsultacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
7.	Sokolniki	NIE	—	—

Źródło: Opracowanie własne

Ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zawarte są w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu.

Zadaniem tych planów jest m.in. określanie rozwiązań niezbędnych do: zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu, a także uwzględnianie opieki nad zabytkami

przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu (w tym sposobu kształtowania zabudowy).

Obecnie jedynie obszar gminy Bolesławiec w pełni objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, przez co obiekty i obszary zabytkowe na jej terenie objęte są dostateczną ochroną. Zupełnie odwrotna sytuacja przedstawia się na terenie gminy Czastary, gdzie nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Następstwem nieobjęcia obiektów i obszarów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest m.in. postępująca degradacja cennych krajobrazów kulturowych oraz przyrodniczo-kulturowych, poprzez pogorszenie walorów ekspozycyjnych obszarów cennych widokowo, zwłaszcza przy rozwoju gospodarczym gminy.

Zgodnie z art. 39, ust.3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351, ze zm.), w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.

Zgodnie z art. 67, ust.1 ww. ustawy, jeżeli nieużytkowany lub niewykończony obiekt budowlany nie nadaje się do remontu, odbudowy lub wykończenia, organ nadzoru budowlanego wydaje decyzję nakazującą właścicielowi lub zarządcy rozbiórkę tego obiektu i uporządkowanie terenu oraz określającą terminy przystąpienia do tych robót i ich zakończenia. W stosunku do obiektów budowlanych niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, organ nadzoru budowlanego wydaje ww. decyzję po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w terminie 30 dni. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się za uzgodnienie.

5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu

OBIEKTY I OBSZARY REPREZENTATYWNE

W Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim zawarty został wyselekcjonowany zbiór zabytków o szczególnym znaczeniu dla krajobrazu kulturowego i tożsamości regionu, w postaci listy obiektów i obszarów reprezentatywnych. Dla powyższych zabytków określone zostały również rekomendowane działania do podjęcia w celu poprawy stanu ich zachowania.

Zabytki włączone do powyższego zbioru z obszaru powiatu prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3. Obiekty i obszary reprezentatywne z obszaru powiatu oraz rekomendowane działania do podjęcia w celu poprawy stanu ich zachowania

Lp.	Miejscowość	Gmina	Obiekt	Chronologia	Adres	Rekomendowane działania
1.	Bolesławiec	Bolesławiec	zespół przestrzenny zamku królewskiego	XIV	Podbolesławiec	kompleksowa rewaloryzacja/ rewitalizacja
2.	Chróscin	Bolesławiec	układ ruralistyczny	XIX	—	kompleksowa rewaloryzacja/ rewitalizacja
3.	Łubnice	Łubnice	układ ruralistyczny	—	—	kontynuacja rewaloryzacji/rewitalizacja
4.	Stary Ochędzyn	Sokolniki	kościół parafialny św. Anny	XV/XVI	Stary Ochędzyn 32	lokalne działania konserwatorsko-remontowe
5.	Węglewice	Galewice	układ ruralistyczny	—	—	kontynuacja rewaloryzacji/rewitalizacja
6.	Wieruszów	Wieruszów	zespół klasztorny paulinów	XVII-XVIII	Dąbrowskiego 12	kontynuacja rewaloryzacji/rewitalizacja

Źródło: Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023
 Ponadto listę zabytków reprezentatywnych z obszaru powiatu uzupełniają trzy następujące stanowiska archeologiczne:

- Cieszęcin (gm. Wieruszów) - Stanowisko nr 1 - Cmentarzysko kurhanowe kultury trzcinieckiej i przedłużyckiej (epoka brązu),
- Podbolesławiec (gm. Bolesławiec) - Stanowisko nr 1 - Zamek królewski (XIV w.),
- Podzamcze (gm. Wieruszów) - Stanowisko nr 1 - Grodzisko kultury łużyckiej (późny okres halszacki).

OBIEKTY O NAJWYŻSZYM ZNACZENIU

Poniżej przedstawiono obiekty charakteryzujące się najwyższym znaczeniem w podziale na poszczególne gminy wchodzące w skład Powiatu Wieruszowskiego.

Gmina Bolesławiec

Na terenie gminy Bolesławiec obiektem zabytkowym o najwyższym znaczeniu są ruiny zamku.

Rysunek 12. Ruiny zamku

Źródło: www.powiat-wieruszowski.pl

Ruiny XIV wiecznego zamku wznoszą się pośród podmokłych, częściowo zmeliorowanych łąk w pobliżu sztucznego spiętrzenia wody na Prośnie. Czytelny pozostał narys murów zamku opartego na planie nieregularnego wieloboku, zbliżonego do uciętego owalu posadowionego na stożkowatym, sztucznie uformowanym nasypie. Do chwili obecnej zachowały się dolne partie ceglanych murów obwodowych, kamienne fundamenty wieży obronnej oraz wolnostojąca ceglana wieża. Obiekt jest dostępny dla zwiedzających i stanowi jedną z największych atrakcji turystycznych gminy Bolesławiec, w tym również atrakcję powiatu Wieruszowskiego.

Ponadto na uwagę zasługuje układ urbanistyczny miejscowości Bolesławiec pochodzący z okresu lokacji. Wywodzi się on z przedkolacyjnych struktur o charakterze wiejskim lub wczesnomiejskim tj. wsi owalnicowej nawiązującej do typu starostwianskich wsi placowych. Podstawowym elementem układu jest plac w kształcie wrzeciona o wymiarach 100 x 60 m, z odchodzącą od niego niemal prostokątną siatką ulic (odkształconą nieco zgodnie z ukształtowaniem terenu). Miejscowość powstała pierwotnie obok wybudowanego na wyspie grodu obronnego, później zamku, przy przeprawie traktu średniowiecznego przez rzekę Prosnę. Pierzeje rynku oraz pobliskie ulice charakteryzują się jednocześnie zabudową historyczną oraz powstałą po II wojnie światowej zabudową modernistyczną.

Gmina Czastary

Na terenie gminy Czastary najwyższe znaczenie (ze względu na wartość historyczną) posiada dworek i park wokół dworku w Parcicach.

Rysunek 13. Ruiny dworku w Parcicach

Źródło: <http://m.wsiodle.lodzkie.pl/>

Dworek wybudowany został w stylu klasycystycznym ok. 1860 r. Obecnie pozostały jedynie ruiny dworku, przy czym na uwagę zasługuje fakt, iż z wyposażenia dworku uratowano stylowe piece kaflowe znajdujące się w zbiorach Muzeum Ziemi Wieluńskiej Oddział Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie. Dwór usytuowany jest w parku, w którym można odnaleźć cenne, kilkusetletnie drzewa.

Gmina Galewice

Dla gminy Galewice i całego powiatu wieruszowskiego największe znaczenie mają zespół dworsko-parkowy, zespół Kościoła parafialnego pod wezwaniem Świętej Trójcy w Węglewiczach oraz układ przestrzenny wsi Węglewice.

Rysunek 14. Dwór w Galewiczach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Murowany dwór z drugiej połowy XIX w. położony w peryferyjnej części wsi Galewice w zachodniej jej części, na niewysokim pagórku i otoczony jest parkiem. Obecnie budynek jest zaadaptowany na potrzeby mieszczącego się w nim przedszkola. Na terenie parku znajduje się drzewostan liściasty i iglasty składający się z gatunków rodzimych. W granicach parku rośnie potężny dąb o obwodzie 390 cm, będący pomnikiem przyrody. Zespół dworsko-parkowy jest oazą spokoju i zieleni, miejscem spaceru i odpoczynku.

Rysunek 15. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy w Węglewiczach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Zespół obejmuje kościół drewniany z 1808-10 r. oraz otoczenie kościoła w granicach ogrodzenia. Kościół ten jest jednym z najcenniejszych zabytków gminy. Corocznie w sierpniu w święto Przemienienia Pańskiego, do Węglewic przybywa piesza pielgrzymka z oddalonego o ok. 15 km Wieruszowa. Tradycja pielgrzymki związana jest z ocaleniem ludności z trwającej niegdyś prawie 30 lat epidemii cholery.

Gmina Lututów

Na terenie gminy Lututów największe znaczenie mają obiekty ujęte w rejestrze zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Łodzi Delegatura w Sieradzu. Należą do nich dwór i park w Świątkowicach, które są własnością prywatną, obiekty sakralne (kościóły i relikty zespołu dworsko-parkowego w Lututowie) będące pod opieką Administratora Parafii Rzymsko-Katolickiej w Lututowie, a także Rzeźba św. Jana Nepomucena.

Rysunek 16. Dwór w Świątkowicach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Dwór w Świątkowicach zaliczany jest do jednego z najpiękniejszych drewnianych dworów w stylu staropolskich na terenie województwa łódzkiego oraz centralnej Polski. Został wybudowany w II poł. XVIII w. w stylu barokowym, przebudowany w 1960 r., mimo to zachował swój pierwotny charakter. Wokół dworu rozciąga się zabytkowy park. Dwór wraz z parkiem dworskim jest obecnie własnością prywatną. Na terenie zespołu dworsko-parkowego znajdują się pomniki przyrody. Stan zachowania obiektu oceniany jest jako dobry.

Rysunek 17. Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Jednym z ważniejszych obiektów architektury sakralnej powiatu jest kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła w Lututowie. Na uwagę zasługuje wyposażenie kościoła – tworzą je m.in.: drewniany, barokowy ołtarz „Ukrzyżowania”, ołtarz boczny pochodzący z końca XVIII w., który został wykonany z polichromowanego drewna zdobionego snycerką, neogotycka drewniana ambona oraz neobarokowa kamienna chrzcielnica. We wnętrzu kościoła zachował się także renesansowy obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem. W przyziemiu prawej wieży zlokalizowana jest tablica epitafialna Biernackich wraz z murowaną kulą armatnią z 1812 r. upamiętniającą m.in. gen. Józefa Biernackiego, który był jednym z uczestników wojen napoleońskich.

Rysunek 18. Dwór w Lututowie

Źródło: www.zamkilodzkie.pl

Dwór w Lututowie (dawny pałac Taczanowskich) to piętrowa murowana budowla wzniesiona w stylu klasycystycznym, z czterokolumnowym jońskim portykiem w elewacji frontowej. We wnętrzu obiektu mieści się obecnie Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie. W budynku utworzona została Szkolna Izba Pamięci. W parku znajduje się niewielki skansen, który prezentuje wiele maszyn używanych w rolnictwie dawniej i dziś. Stan techniczny obiektu oceniany jest jako bardzo dobry.

Jednym z obiektów posiadających wartość kulturową na terenie gminy Lututów jest także „Zespół dawnej Synagogi” z połowy XIX w., będący obecnie własnością prywatną.

Rysunek 19. Zespół dawnej Synagogi w Lututowie

Źródło: <http://www.polskaniezwykla.pl>

Gmina Łubnice

Na terenie Gminy Łubnice znajduje się drewniano-murowany kościół parafialny p.w. Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny w Łubnicach z XV wieku. Początkowo był to obiekt gotycki, który wielokrotnie przebudowywano (dobudowania z XVIII i XIX w.). Na uwagę zasługuje późnogotyckie i barokowe wyposażenie kościoła (ołtarz główny i boczny, tryptyk z XVI stulecia). Na zewnątrz świątyni znajduje się tablica upamiętniająca poległych podczas II wojny światowej.

Rysunek 20. Kościół parafialny p.w. Wniebowstąpienia NMP w Łubnicach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Na terenie gminy obiektem zabytkowym o najwyższym znaczeniu dla powiatu jest również układ urbanistyczny miejscowości Łubnice. Jest to typowy przykład wsi łańcuchówki, w której zagrody znajdowały się po jednej lub obu stronach drogi, która przebiegała zazwyczaj dnem doliny wzdłuż rzeki bądź strumienia. Każda zagroda zbudowana była na własnym łanie wykarczowanego pola, który odchodził od głównej drogi.

Gmina Sokolniki

Na terenie gminy Sokolniki najwyższe znaczenie mają obiekty ujęte w rejestrze zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Łodzi Delegatura w Sieradzu. Należą do nich: kościół parafialny p.w. św. Anny w Starym Ochędzynie wraz z wyposażeniem, wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja, pałac, oficyna pałacowa i park pałacowy w Sokolnikach oraz pałac w Walichnowach.

Rysunek 21. Kościół parafialny p.w. św. Anny w Starym Ochędzynie

Źródło: <http://www.kultura.lodz.pl>

Rysunek 22. Pałac w Sokolnikach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Pałac w Sokolnikach został wzniesiony w II poł. XVIII stulecia, a następnie przebudowany w XIX w. Budynek został gruntownie wyremontowany z przeznaczeniem na hotel i restaurację. Wnętrze nie zachowało swojego pierwotnego charakteru. Całość zespołu pałacowego otacza park z cennymi gatunkami roślin i drzew.

Rysunek 23. Pałac w Walichnowach

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Pałac w Walichnowach został wybudowany w stylu klasycystycznym w 1843 r. Podczas II wojny światowej budynek spłonął, a jego odbudowę przeprowadzono w latach 50. XX. w.

Gmina Wieruszów

Z obszaru gminy Wieruszów największe znaczenie mają następujące obiekty: kościół klasztorny p.w. św. Ducha w zespole kościelno-klasztornym OO. Paulinów, kościół cmentarny p.w. św. Rocha w Kuźnicy Skakawskiej z 1746 r., kościół parafialny p.w. św. Michała Archaniola w Wyszanie, układ urbanistyczny oraz archeologiczne warstwy kulturowe.

Rysunek 24. Kościół klasztorny OO. Paulinów p.w. św. Ducha w Wieruszowie

Źródło: www.skkt-pttk-gal.pl

Początki klasztoru OO. Paulinów p.w. św. Ducha sięgają 1401 r., kiedy to sędzia wieluński Bernard Wierusz ufundował klasztor przy drewnianym kościółku p.w. św. Ducha. Pierwotnie zespół klasztorny był drewniany, jednak spłonął podczas wielkiego pożaru miasta w 1612 r. Budowa nowego, murowanego zespołu klasztornego przypada na lata 1676-1680.

Dominantę zespołu stanowi kościół p.w. św. Ducha. Obiekt znajduje się w stanie bardzo dobrym. Na wyposażenie wnętrza świątyni składa się m.in. zespół dziewięciu rzeźbionych w drewnie, pomalowanych na czarno ołtarzy z II poł. XVII w., barokowe stalle z malowidłami świętych paulińskich oraz rokokowy prospekt organowy. Najcenniejszym zabytkiem świątyni jest słynący łaskami obraz Pana Jezusa Pięciorańskiego zwany też obrazem Miłosierdzia Bożego. Jest to jednocześnie jedyny zabytek sztuki gotyckiej zachowany na terenie Wieruszowa. Godny uwagi jest także płaskorzeźbiony portret fundatora Bernarda Wierusza przyozdobiony tarczą herbową i datą 1632. W kaplicach kościoła umieszczono 2 płaskorzeźby z głowami Jana Pawła II, który odwiedził Wieruszów w 1973 r. jeszcze jako biskup krakowski oraz księdza Augustyna Kordeckiego. W kościele znajduje się również obraz Matki Boskiej Częstochowskiej namalowany na desce, będący wierną kopią obrazu jasnogórskiego. Wieruszowski klasztor wzniesiono równocześnie ze świątynią. Jest to dwukondygnacyjna budowla na planie prostokąta z centralnie umieszczonym wirydarzem, dwutraktowym układem wnętrza i czterospadowym dachem. We wnętrzu znajduje się tablica odsłonięta w 1973 r. w 300 rocznicę śmierci ks. Augustyna Kordeckiego, przeora zakonu Paulinów na Jasnej Górze, który zmarł w wieruszowskim klasztorze.

Kościół cmentarny p.w. św. Rocha wzniesiono w 1746 r. z inicjatywy Ks. Pawła Tujkiewicza dzięki wieruszowskim parafianom. Wykonany jest z drzewa modrzewiowego. Wewnątrz kościoła zobaczyć można polichromię ze scenami Nowego i Starego Testamentu. Ważnym elementem obiektu są ołtarze, które charakteryzują się stylem renesansowym z niewielkimi elementami barokowymi.

Rysunek 25. Kościół cmentarny p.w. św. Rocha w Kuźnicy Skakawskiej

Źródło: <http://www.kultura.lodz.pl>

Kościół p.w. św. Michała Archanioła w Wyszanie wzniesiony został w 1842 r. Jego cechą charakterystyczną jest kwadratowa wieża, a ważnym elementem obiektu, również jego wyposażenie: późnogotycka rzeźba św. Barbary z ok. 1510 r., trzy ołtarze, chrzcielnica, późnobarokowy prospekt organowy z II połowy XVIII w. W kruchcie świątyni znajdują się pamiątkowe tablice, z których jedna poświęcona jest parafianom poległym w latach 1914-1916.

Rysunek 26. Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Wyszanowie

Źródło: m.wsiodle.lodzkie.pl

Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego powiatu jest także układ urbanistyczny Wieruszowa, który kształtuje się co najmniej od początku XV w., przy czym lokalizacja prawobrzeżnej części miasta nastąpiła w 1368 r.

Zachowane na terenie powiatu wieruszowskiego obiekty zabytkowe świadczą o bogatej przeszłości oraz o wielokulturowości tego obszaru. Na terenie wszystkich gmin powiatu znajdują się liczne zabytki będące świadectwem dziedzictwa kulturowego tego regionu, szczególnie obiekty sakralne i kultu religijnego: kościoły, świątynie cmentarne, kaplice cmentarne czy cmentarze. Ogromne znaczenie mają także zabytki architektury rezydencjonalnej i ziemiańskiej, a także stanowiska archeologiczne. W licznych wsiach znajdują się obiekty mające wartość historyczno-kulturową, które nie są wpisane do rejestru zabytków, a które znajdują się w gminnych ewidencjach zabytków. Do obiektów tych należą przede wszystkim domy mieszkalne i obiekty budownictwa zagrodowego, które powstały w XIX w. i na początku XX w.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń

Zachowane obiekty zabytkowe na terenie powiatu wieruszowskiego są zróżnicowane pod względem architektonicznym, a także pod względem sposobu użytkowania i stanu zachowania. Analiza stanu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań jego ochrony na terenie powiatu doprowadziła do rozpoznania następujących czynników determinujących jej dalszy rozwój.

W tabeli poniżej zestawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Zdiagnozowane mocne strony oraz szanse dają możliwość dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu z uwzględnieniem wartości historycznych i kulturowych tego obszaru. Należy jednak zwrócić uwagę na występujące nadal słabe strony w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, a także na potencjalne zagrożenia, które mogą powodować negatywne skutki dla ochrony obiektów i obszarów zabytkowych zlokalizowanych w granicach powiatu wieruszowskiego.

Tabela 4. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego Powiatu Wieruszowskiego

Mocne strony	Słabe strony
— zachowane liczne obiekty architektury sakralnej i kultu religijnego, — występowanie stanowisk archeologicznych, — bogate dziedzictwo historyczne powiatu, — występowanie produktów regionalnych, — wykorzystanie obiektów zabytkowych do rozwoju atrakcji turystycznych, — kultywowanie dziedzictwa niematerialnego regionu, — funkcjonujące instytucje kultury, — gęsta sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych, spacerowych, — oznakowanie szlaków orienteeringowych, — promocja historii i dziedzictwa kulturowego na stronie powiatu, — uwzględnienie ochrony dziedzictwa kulturowego w Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2021-2027.	— konkurencja turystyczna ze strony gmin sąsiednich, — niewystarczające środki na renowację zabytkowych obiektów, — wiele obiektów zabytkowych, niebędących własnością gmin, wymaga podjęcia prac konserwatorskich lub remontowych, — brak opracowanych przez część gmin Programów opieki nad zabytkami, co skutkuje brakiem rozwiązań zmierzających do zagospodarowania obiektów i obszarów zabytkowych, — niewiele uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapewniających zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego (z wyjątkiem gminy Bolesławiec), — nie wszystkie gminy z terenu powiatu posiadają opracowaną gminną ewidencję zabytków (gmina Łubnice i Sokolniki).

Szanse	Zagrożenia
— rosnąca świadomość mieszkańców nt. znaczenia krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych jako produktu turystycznego, — wzrost roli mediów w popularyzowaniu tematów historycznych oraz tematów dotyczących zabytków i ich ochrony, — możliwość rewaloryzacji znaczącej części obiektów zabytkowych z wykorzystaniem środków krajowych i dotacji unijnych, — możliwość pozyskania dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych ze środków finansowych pochodzących z różnych źródeł, — kreowanie nowych obszarów i produktów turystycznych w oparciu o atrakcyjny sposób zagospodarowania obiektów zabytkowych, — prowadzenie dalszych badań archeologicznych, — uwzględnianie problemów ochrony dziedzictwa kulturowego w programach, strategiach i planach rozwoju powiatu.	— ryzyko wystąpienia negatywnych zdarzeń losowych mogących uszkodzić lub zniszczyć obiekty zabytkowe, — brak możliwości podjęcia prac remontowo – konserwatorskich przy obiektach stanowiących dziedzictwo kulturalne będących własnością prywatną, — trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, głównie przez prywatnych właścicieli, — degradacja krajobrazu kulturowego poprzez wprowadzenie elementów nowej zabudowy nienawiązujących do historycznego charakteru miejscowości, — samowolne działania na zabytkach – prowadzenie prac bez zezwoleń, niezgodnie ze sztuką budowlaną i zasadami konserwatorskimi, — budowa nowych elementów stwarzających dysonans w krajobrazie kulturowym, np. nośniki reklamowe, maszty i stacje bazowe telefonii komórkowej, itp.

Źródło: Opracowanie własne

7. Założenia programowe

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami

Po przeprowadzeniu analizy określono priorytety realizacji *Programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026*. Celem podjęcia wieloletnich i kompleksowych działań jest poprawa stanu obiektów zabytkowych, ale także ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie tożsamości regionalnej, jak również promowanie dotychczasowego dorobku lokalnej społeczności wśród mieszkańców powiatu i turystów.

W ramach przedmiotowego Programu wyznaczono następujące priorytety:

- **Priorytet I.** Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego;
- **Priorytet II.** Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego;
- **Priorytet III.** Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki

W ramach wymienionych priorytetów wytyczono kierunki działań i na tej podstawie wytyczono poszczególne zadania do realizacji.

Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet I

PRIORYTET I. REWALORYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO JAKO ELEMENT ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU WIERUSZOWSKIEGO		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	- Prowadzenie prac remontowo – konserwatorskich przy obiekcie zabytkowym będących własnością Powiatu; - Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytku będącego własnością Powiatu.	2023-2026
Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	- Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp.; - Umieszczanie tablic informacyjnych na zabytkach.	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet II

PRIORYTET II. OCHRONA I ŚWIADOME KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	Współpraca z gminami z terenu powiatu wieruszowskiego przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi (w tym weryfikacja obowiązujących w zakresie aktualizacji zagadnień związanych z ochroną zabytków).	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet III

PRIORYTET III. BADANIE I DOKUMENTACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ PROMOCJA I EDUKACJA SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym	- Aktualizacja informacji o zabytkach na stronie internetowej powiatu; - Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu, a także o jego walorach turystycznych na stronie internetowej powiatu oraz w innych dostępnych środkach masowego przekazu.	2023-2026
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	- Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego; - Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych; - Wspieranie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego w edukacji szkolnej poprzez organizowanie i wspieranie zajęć; - Promowanie istniejących szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych; - Edukacja oraz informowanie o przepisach dotyczących zabytków; - Promowanie zasobu dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazowego powiatu; - Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej pod względem poprawy dostępności do turystycznych ośrodków dla zwiedzających.	2023-2026
Współpraca w zakresie specjalistycznego rozpoznania badawczego poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związanego z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym	- Współpraca Powiatu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy weryfikacji obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym; - Współpraca z gminami z terenu powiatu w celu opracowania i prowadzenia gminnych ewidencji zabytków, a także ich okresowej weryfikacji i aktualizacji.	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne

Zadania określone przez Powiat Wieruszowski planowane są do realizacji w sposób ciągły w okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2023-2026. Będą one finansowane głównie ze środków własnych budżetu powiatu, a w miarę możliwości uzyskania wsparcia z zewnątrz, również ze środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich. Ze względu na brak sprecyzowanych planów we wszystkich ww. kierunkach działań, nie jest możliwa szczegółowa charakterystyka zadań.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Zadania określone w niniejszym Programie będą wykonywane przy pomocy następujących instrumentów:

- a) **instrumentów prawnych** – wykonywanie decyzji administracyjnych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz obowiązków powiatu, które wynikają z ustaw, w tym powoływanie Społecznych Opiekunów Zabytków i prowadzenie ich listy;
- b) **instrumentów finansowych** – obejmujących między innymi finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiekcie zabytkowym będącym własnością powiatu, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych;
- c) **instrumentów koordynacji** – obejmujących między innymi realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, współpraca z organizacjami wyznaniowymi w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami;
- d) **instrumentów społecznych** – obejmujących m.in. działania edukacyjne i promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi, działania prowadzące do tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;
- e) **instrumentów kontrolnych** – obejmujących między innymi aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

SPOŁECZNI OPIEKUNOWIE ZABYTKÓW

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa kompetencje starosty dotyczące społecznych opiekunów zabytków. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami. Podejmuje działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach, a także jest uprawniony do pouczania osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Społecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Może być nim również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Społeczny opiekun zabytków ustanawiany jest na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków przez właściwego starostę, który prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

Osobie fizycznej pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków starosta wydaje legitymację społecznego opiekuna zabytków, która zawiera jego zdjęcie, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania, datę wydania legitymacji oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania legitymacji. Osobie prawnej lub innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków, starosta wydaje zaświadczenie, które zawiera informację o nadaniu uprawnień opiekuna, nazwę i siedzibę tej osoby lub jednostki, datę wydania zaświadczenia oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia.

Osobom zasłużonym w sprawowaniu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przyznaje się odznakę „Za opiekę nad zabytkami”.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przedstawiony Radzie Powiatu Wieruszowskiego, w celu przyjęcia go uchwałą (zgodnie z pkt 3 art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Program opracowywany jest na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Starosta jest odpowiedzialny za sporządzanie co dwa lata sprawozdań z realizacji zadań Programu i przedstawienie ich Radzie Powiatu.

Głównym odbiorcą niniejszego Programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców powiatu. Program powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących: inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i opieki nad nimi oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

W poniższej tabeli przedstawiono przykładowe kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu.

Tabela 8. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu

Nazwa priorytetu	Wskaźniki
<u>PRIORYTET I</u> Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Wieruszowskiego.	• Wartość finansowa wykonanych prac remontowo - konserwatorskich przy zabytkach; • Liczba obiektów, w obrębie których przeprowadzono prace remontowo-konserwatorskie; • Wartość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych; • Koszty bieżących prac porządkowych; • Ilość zamieszczonych nowych tablic informacyjnych na zabytkach.
<u>PRIORYTET II</u> Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.	• Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy opracowaniu których współpracował Powiat Wieruszowski z gminami z terenu Powiatu.
<u>PRIORYTET III</u> Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.	• Liczba udostępnianych informacji o zabytkach na stronie internetowej powiatu; • Liczba opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników); • Liczba zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych; • Liczba przeprowadzonych dodatkowych zajęć szkolnych o tematyce historycznej i kulturowej; • Liczba utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej; • Liczba gmin posiadających aktualną i zatwierdzoną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków gminną ewidencję zabytków.

Źródło: Opracowanie własne

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Art. 71 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami mówi, iż *w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku*. Ponadto *sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki*.

Zgodnie z art. 73 ustawy podmioty będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające zabytek w trwałym zarządzie albo będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, mogą ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru albo prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Z kolei zgodnie z art. 74 ustawy dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest ten minister;
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Zgodnie z art. 81 w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Poniżej przedstawiono możliwe źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych. Zasadne jest sprawdzenie możliwości ubiegania się o wsparcie w instytucjach każdorazowo przed złożeniem wniosku o dotację.

Istnieje możliwość finansowania zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami z następujących źródeł:

- budżetu poszczególnych gmin z terenu powiatu wieruszowskiego;
- Rady Powiatu (budżetu powiatu);
- Sejmiku Województwa (budżet województwa);
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda);
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) oraz innych ministrów;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środków Unii Europejskiej i innych środków pomocowych m.in. Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS);
- Funduszu Kościelnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt, w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp. Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

11. Załączniki

Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomych z terenu powiatu wieruszowskiego

Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie powiatu wieruszowskiego

Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomych z terenu powiatu wieruszowskiego¹²

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Bolesławiec na podstawie Załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 67/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r.

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków		Rejestr zabytków	Dodatkowe informacje
	Obiekt	Miejscowość		
1	Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Św. Trójcy - kościół	Bolesławiec	Kościół, parafialny p.w. św. Trójcy	-
2	Kaplica p.w. Św. Wincentego a Paulo	Gola	-	-
3	Zespół Kościoła par. p.w. Św. Trójcy – otoczenie kościoła w granicach trwałego ogrodzenia przykościelnego	Bolesławiec	-	-
4	Zespół kościoła par. p.w. Św. Trójcy – plebania	Bolesławiec	-	-
5	Ruiny zamku, wieża i sztuczny pagórek	Podbolesławiec	Ruiny zamku (Bolesławiec)	dawniej Bolesławiec obecnie Podbolesławiec
6	Zespół cmentarza parafialnego – kaplica, kościół cmentarny p.w. Św. Małgorzaty	Bolesławiec	Kościół cmentarny p.w. św. Małgorzaty (Chotynin-Piaski)	dawniej Chotynin-Piaski obecnie Bolesławiec
7	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja – kościół	Chróscin	Kościół, parafialny p.w. św. Mikołaja	-
8	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja – brama kościelna	Chróscin	-	-
9	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja – plebania	Chróscin	-	-
10	Cmentarz parafialny	Chróscin	-	-
11	Zespół cmentarza parafialnego – cmentarz przy kaplicy, kościele p.w. Św. Małgorzaty	Bolesławiec	-	-
12	Zespół pałacowy – Zamek – Pałac gen. Łopuchina wraz z otaczającym parkiem	Chróscin	Pałac (gen. Łopuchina), tzw. Zamek	-
13	Cerkiew prawosławna	Chróscin	Cerkiew prawosławna	-
14	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja – Kościół	Żdżary	Kościół, parafialny p.w. św. Bartłomieja	-
15	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja – brama kościelna	Żdżary	-	-
16	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja – plebania	Żdżary	-	-
17	Cmentarz parafialny	Żdżary	-	-
18	Otoczenie zaniku w Bolesławcu	Podbolesławiec	-	-

¹² W tabelach przedstawiono wykazy obiektów zabytkowych na podstawie gminnych ewidencji zabytków. Należy jednak zaznaczyć, że część z gmin w chwili opracowania Programu jest w trakcie weryfikacji i uzgadniania gminnych ewidencji zabytków z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Nazwy niektórych obiektów w gminnych ewidencjach zabytków różnią się od nazw tych samych obiektów w rejestrze zabytków. W takiej sytuacji w tabeli z wykazem zamieszczono dodatkową kolumną „Rejestr zabytków”, w której przedstawiono nazwę zabytków zgodnie z rejestrem zabytków.

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków		Rejestr zabytków	Dodatkowe informacje
	Obiekt	Miejscowość		
19	Zespół młyna: brama	Bolesławiec	-	-
20	Komora celna	Bolesławiec	-	-
21	Kordon straży granicznej	Bolesławiec	-	-
22	Zespół kościoła par. p.w. Św. Mikołaja – otoczenie kościoła w granicach trwałego ogrodzenia przykościelnego	Chróścín	-	-
23	Budynek Szkoły	Chróścín	-	-
24	Zespół Młyna – Młyn Krupka – Piaski	Piaski	-	-
25	Zespół Młyna – Krupka – Piaski – dom młynarza	Piaski	-	-
26	Plebania	Mieleszyn	-	-
27	Cmentarz parafialny	Mieleszyn	-	-
28	Zespół Kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja – otoczenie kościoła w granicach trwałego ogrodzenia przykościelnego	Żdżary	-	-
29	Układ przestrzenny	Bolesławiec	-	-
30	Relikt cmentarza żydowskiego	Kolonia Bolesławiec-Chróścín	-	-

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Czastary na podstawie Załącznika do Zarządzenia nr 131/2014 Wójta Gminy Czastary z dnia 20 listopada 2014 r.

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków			Rejestr zabytków
	Nazwa obiektu	Miejscowość	Ulica i nr domu	
1	Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w zespole kościoła par. pw. NMP	Czastary	Szkolna 1	-
2	Dzwonnica w zespole kościoła par. p.w. Narodzenia NMP	Czastary	Szkolna 1	-
3	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia trwałego z ogrodzeniem w zespole kościoła par. p.w. Narodzenia NMP	Czastary	Szkolna 1	-
4	Cmentarz w zespole cmentarza parafialnego	Czastary	Wolności	-
5	Kaplica cmentarna w zespole cmentarza parafialnego	Czastary	Wolności	-
6	Dwór w zespole dworskim	Kąty Walichnowskie	Zakładowa 2	-
7	Park w zespole dworskim	Kąty Walichnowskie	Zakładowa 2	-
8	Ruina dworu w zespole dworskim	Parcice	Dworska 97	Pałac (w ruinie)
9	Park w zespole dworskim	Parcice	Dworska 97	-
10	Dom	Czastary	Lipowa 7	-
11	Dom	Czastary	Wolności 27	-
12	Dom	Jaworek	20	-
13	Dom	Jaworek	21	-
14	Dom	Jaworek	39	-
15	Czworak w zespole dworskim	Kąty Walichnowskie	Walichnowska 3	-
16	Dom	Krajanka	4	-
17	Dom	Krajanka	25	-
18	Dom	Parcice	Dworska 18	-
19	Dom	Parcice	Dworska 26	-
20	Dom	Parcice	Dworska 70	-
21	Kościół parafialny w zespole kościoła par. p.w. Św. Rocha	Radostów Drugi	30	-
22	Plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Rocha	Radostów Drugi	31	-
23	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Rocha	Radostów Drugi	30	-
24	Brama i ogrodzenie w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Rocha	Radostów Drugi	30	-

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Galewice na podstawie Załącznika do Zarządzenia Nr 4/2017 Wójta Gminy Galewice z dnia 13 stycznia 2017 r.¹³

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków				Rejestr zabytków
	Obiekt	Miejscowość	Ulica nr	Nr działki	
1	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny - Dwór	Galewice	Parkowa 23	151	-
2	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny - zabudowania	Galewice	Przemysłowa 11	133/4; 133/16	-
3	Zespół dworsko – parkowo – folwarczny – park	Galewice	Parkowa 23	151	-
4	Cmentarz Parafialny w Galewicach	Galewice	Galewice	1439	-
5	dom mieszkalny	Galewice	Konopnickiej 61	993	-
6	dom mieszkalny	Galewice	Polna 1	86	-
7	Zespół Kościoła Paraf. pw. Świętej Trójcy	Węglewice	Kościelna 2	1415	Kościół parafialny p.w. św. Trójcy
8	Zespół Kościoła Parafialnego pw. Świętej Trójcy – otoczenie kościoła w granicach trwałego ogrodzenia przykościelnego	Węglewice	Kościelna 2	1415	-
9	Cmentarz Parafialny (stary)	Węglewice	Węglewice	1380	-
10	Cmentarz Parafialny	Węglewice	Kopernika	1408	-
11	Pałacyk	Węglewice	Szkolna 10	3290/5	-
12	Park Dworski	Węglewice	Szkolna 10	3290/5	-
13	Relikt Parkowy	Dąbie	Dąbie 26	189	-
14	Budynek mieszkalny	Dąbie	Dąbie 17	167	-
15	Budynek mieszkalny	Dąbrówka	Dąbrówka 3	35	-
16	Budynek mieszkalny	Galewice	M. Konopnickiej 78	1088	-
17	Budynek mieszkalny	Kaski	Kaski 20	342	-
18	Budynek mieszkalny	Kaski	Kaski 21	343	-
19	Budynek mieszkalny	Kostrzewy	Kostrzewy 4	11/1	-
20	Budynek mieszkalny	Kostrzewy	Kostrzewy 6	24	-
21	Budynek mieszkalny	Kostrzewy	Kostrzewy 8	26	-
22	Budynek mieszkalny	Osiek	Osiek 24	1366	-
23	Budynek mieszkalny	Osiek	Osiek 60	1230	-
24	Budynek mieszkalny	Osiek	Osiek 152	784	-
25	Budynek mieszkalny	Osiek	Osiek 51	1273	-
26	Cmentarz parafialny	Ostrówek	Ostrówek	538	-
27	Budynek mieszkalny	Brzózki	Brzózki 19	1156	-
28	Budynek mieszkalny	Brzózki	Brzózki 25	1205	-
29	Budynek mieszkalny	Osowa	Osowa 25	245	-

¹³ Dla gminy Galewice gminna ewidencja zabytków jest w trakcie konsultacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków				Rejestr zabytków
	Obiekt	Miejscowość	Ulica nr	Nr działki	
30	Budynek mieszkalny	Osowa	Osowa 44	225	-
31	Budynek mieszkalny	Dąbie	Dąbie 18	168	-

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Lututów na podstawie Załącznika Nr I do Zarządzenia Burmistrza Gminy Lututów z dnia 1 lutego 2022 r. Nr 8/2022¹⁴

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków				Rejestr zabytków
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr	Nr działki	
1	Kapliczka kultu religijnego	Augustynów	-	30/8	-
2	Dom	Chojny	23	404	-
3	Dom	Chojny	56	311	-
4	Dom	Chojny	76	76/3	-
5	Dom	Chojny	84	167	-
6	Szkoła	Chojny	21	96/1	-
7	Budynek byłej szkoły podstawowej	Dobrosław	1	227	-
8	Krzyż przydrożny	Dobrosław	-	-	-
9	Zagroda	Dymki	39	66/2	-
10	Zagroda	Dymki	40	62	-
11	Kapliczka Matki Boskiej Częstochowskiej	Dymki	-	119/3, 51/1	-
12	Dom	Dymki	33	56/3	-
13	Zespół kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła: otoczenie kościoła z pierścieniem drzew w granicy trwałego ogrodzenia	Lututów	ul. Gimnazjalna 3	434, 434/1	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła
14	Zespół cmentarza parafialnego	Lututów	ul. Cmentarna	206	-
15	Grobowiec – cmentarz w Lututowie	Lututów	ul. Cmentarna	206	-
16	Kaplica cmentarna	Lututów	ul. Cmentarna	206	-
17	Otoczenie kościoła z pierścieniem drzew w granicy trwałego ogrodzenia	Lututów	ul. Gimnazjalna 3	434	-
18	Plebania, Administrator: Parafia Rzymsko – Katolicka	Lututów	ul. Gimnazjalna 3	434/1	-
19	Dom	Lututów	ul. Przejazd 1	382/2	-
20	Dom	Lututów	ul. Polna 2	331	-
21	Dom	Lututów	ul. Gimnazjalna 12	342	-
22	Dom	Lututów	ul. Gimnazjalna 6	345/1	-
23	Dom	Lututów	ul. Gimnazjalna 8/10	345/2	-

¹⁴ Dla gminy Lututów gminna ewidencja zabytków nie została skonsultowana z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków				Rejestr zabytków
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr	Nr działki	
24	Zespół dawnej synagogi	Lututów	ul. Wieruszowska	357	-
25	Zespół domu	Lututów	ul. Gimnazjalna 1	437	-
26	Młyn	Lututów	ul. Zielona	117	-
27	Zespół domu	Lututów	ul. Wieruszowska 11	337	-
28	Dom	Lututów	ul. Wieruszowska 33	324	-
29	Były Ośrodek Zdrowia – obecnie budynek mieszkalny	Lututów	ul. Złoczewska 15	417	-
30	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 8	460	-
31	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 37	497	-
32	Była szkoła – obecnie budynek mieszkalny	Lututów	ul. Złoczewska	398/30	-
33	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 7	411	-
34	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 10	461	-
35	Dom	Lututów	ul. Wieruszowska 23	329	-
36	Zespół Dworski – Obora Zespół Szkół Rolniczych	Lututów	ul. Klonowska 3	369/17	-
37	Dom	Lututów	ul. Rynek 14	367	-
38	Zespół domu	Lututów	ul. Rynek 7/6	448/3	-
39	Dom	Lututów	ul. Rynek 2	439	-
40	Dom	Lututów	ul. Rynek 9	392/4	-
41	Zespół Dworski – Dom Zarządcy	Lututów	-	369/4	-
42	Zespół Dworski – Park	Lututów	-	369/4	-
43	Zespół Dworski – Spichlerz	Lututów	-	369/17	-
44	Zespół Dworski – Magazyn	Lututów	-	369/17	-
45	Zespół Dworski – Gorzelnia	Lututów	-	369/3	-
46	Zespół Dworski – Dwór Zespół Szkół Rolniczych	Lututów	ul. Klonowska 3	369/4	-
47	Dom	Lututów	ul. Rynek 10	375	-
48	Dom	Lututów	ul. Rynek 16	365	-
49	Dom	Lututów	ul. Rynek 3	443, 444	-
50	Dom	Lututów	ul. Rynek 13	372	-
51	Dom	Lututów	ul. Rynek 20	383	-
52	Dom	Lututów	ul. Rynek 4	445	-
53	Dom	Lututów	ul. Rynek 11	374	-
54	Zespół domu	Lututów	ul. Rynek 5	447	-
55	Zespół domu	Lututów	ul. Rynek 1	438	-
56	Dom	Lututów	ul. Rynek 21	384	-

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków				Rejestr zabytków
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr	Nr działki	
57	Dom	Lututów	ul. Rynek 15	66	-
58	Dom	Lututów	ul. Rynek 22	387	-
59	Dom	Lututów	ul. Polna 3	330	-
60	Dom	Lututów	ul. Ks. Ucieklaka 6	282	-
61	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 2	458	-
62	Dom	Lututów	ul. Ks. Ucieklaka 10	186/1	-
63	Dom	Lututów	ul. Wieluńska 4	204	-
64	Dom przedpogrzebowy	Lututów	ul. Wieruszowska	356/1	-
65	Dom	Lututów	ul. Wieruszowska	247/1	-
66	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 25	424	-
67	Dom	Lututów	ul. Wieluńska 30	153	-
68	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 73	505	-
69	Dom	Lututów	ul. Wieluńska 9	151	-
70	Obora	Lututów	ul. Wieluńska 4	204	-
71	Dom	Lututów	ul. Złoczewska 22	473/2	-
72	Stodoła	Łęki Małe	33	-	-
73	Dom	Łęki Duże	5	43	-
74	Dom	Łęki Duże	3	41	-
75	Dom	Łęki Duże	17	-	-
76	Obora	Łęki Duże	10	49	-
77	Kapliczka	Niemojew	-	-	-
78	Dom	Niemojew	22	-	-
79	Dom	Niemojew	37	-	-
80	Dom – obecnie gajówka Niemojew	Niemojew	-	-	-
81	Dom	Niemojew	24	-	-
82	Cmentarz Ewangelicki	Swoboda	-	294	-
83	Szkoła Podstawowa	Swoboda	6	333/1	-
84	Zespół Dworski – dwór	Świątkowice	-	320/14	Dwór
85	Zespół dworski – Park	Świątkowice	-	320/4	Park dworski

Wykaz obiektów na terenie gminy Łubnice ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków¹⁵

L.p.	Obiekt	Datacja	Miejscowość	Ulica	Nr
1	Dom	pocz. XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	52
2	Dom	pocz. XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	29
3	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	II poł. XIV w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	46
4	Plebania w zespole kościoła parafialnego	pocz. XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	46
5	Dom	I. 20-XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	48
6	Dom	pocz. XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	49
7	Dom	1 ćw. XX w.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	100
8	Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Starszego Apostoła	1884 r.	Dzietrzkowice	Tysiąclecia	-
9	Cmentarz parafialny	I poł. XIX w.	Dzietrzkowice	-	-
10	Kaplica cmentarna	I poł. XIX w.	Dzietrzkowice	-	-
11	Park dworski	XIX w.	Dzietrzkowice	-	-
12	Cmentarz parafialny	XIX w.	Łubnice	Cmentarna	-
13	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	ok. 1470 r.; II poł. XVIII w. 1912 r.	Łubnice	gen. Sikorskiego	1
14	Plebania w zespole kościoła parafialnego	XIX/XX w.	Łubnice	gen. Sikorskiego	1
15	Dom	XIX w.	Łubnice	gen. Sikorskiego	108
16	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	XV w.	Łubnice	gen. Sikorskiego	1
17	Zespół młyna (dom i młyn)	1 ćw. XX w.	Wójcin	Młyńska	3
18	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	XIV w.	Wójcin	Wojska Polskiego	4
19	Kościół parafialny p.w. św. Katarzyny	1913-1920 r.	Wójcin	Wojska Polskiego	4
20	Cmentarz parafialny	XIX w.	Wójcin	Wrocławska	-
21	Brama cmentarna w zespole cmentarza parafialnego	II poł. XIX w.	Wójcin	Wrocławska	-
22	Kaplica grobowa rodzin Niewodowskich i Weryho-Darewskich	II poł. XIX w.	Wójcin	Wrocławska	-

¹⁵ Dla gminy Łubnice została opracowana gminna ewidencja zabytków, która jest w trakcie konsultacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wykaz zabytków przedstawiono na podstawie wojewódzkiej ewidencji zabytków, https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty,109 (dostęp: 01.09.2022 r.)

Wykaz obiektów na terenie gminy Sokolniki ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków¹⁶

L.p.	Obiekt	Datacja	Miejscowość	Ulica	Nr
1	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	XVI w.	Ochędzyn Stary	-	32
2	Kościół parafialny p.w. św. Anny	XV-XVI w., przebud. XIX w.	Ochędzyn Stary	-	32
3	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	1925-26	Ochędzyn Stary	-	32
4	Cmentarz parafialny	XIX w.	Ochędzyn Stary	-	-
5	Cmentarz parafialny (ob. nieużytkowany)	XIX w.	Sokolniki	Wieluńska	-
6	Pałac	k. XVIII w.	Sokolniki	Wrocławska	4
7	Oficyna pałacowa	k. XVIII w.	Sokolniki	Wrocławska	4
8	Park pałacowy	XVIII/XIX w.	Sokolniki	Wrocławska	4
9	Kościół parafialny p.w. św. Marcina	1875 - 1878	Walichnowy	Al. Wyzwolenia	7
10	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	XIV-XV w.	Walichnowy	Al. Wyzwolenia	7
11	Dzwonnica - brama w zespole kościoła parafialnego	1875-1878	Walichnowy	Al. Wyzwolenia	7
12	Cmentarz parafialny	XIX w.	Walichnowy	Al. Wyzwolenia	-
13	Kaplica cmentarna	XIX/XX w.	Walichnowy	Al. Wyzwolenia	-
14	Pałac	1843; 1945; 1950-52	Walichnowy	Szkolna	28
15	Park pałacowy	XIX w.	Walichnowy	Szkolna	28

¹⁶ W trakcie opracowania Programu Opieki nad Zabytkami dla Powiatu Wieruszowskiego na lata 2023-2026, Gmina Sokolniki nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków, dlatego wykaz zabytków przedstawiono na podstawie wojewódzkiej ewidencji zabytków,
https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty,109
 (dostęp: 01.09.2022 r.)

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wieruszów na podstawie Zarządzenia nr 142/2017 Burmistrza Wieruszowa z dnia 23 października 2017 r.¹⁷

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków			Rejestr zabytków	Dodatkowe informacje
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr		
1	Kościół par. p.w. Św. Wojciecha XVIII w zespole kościoła parafialnego	Cieszęcín	15	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	-
2	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	Cieszęcín	15	-	-
3	Cmentarz parafialny XIX w.	Cieszęcín	15	-	-
4	Dwór z 1913 r. – w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1	-	-
5	Obora I z pocz. XX w. – w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1	-	-
6	Obora II z pocz. XX w. – w zespole dworsko- parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1	-	-
7	Gorzelnia z pocz. XX w. – w zespole dworsko- parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1b	-	-
8	Dom przy bramie z pocz. XX w. – w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1	-	-
9	Park dworski z XIX/XX w. – w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	Lubczyna	Osiedle 1	-	-
10	Spichlerz z pocz. XX w. – w zespole dworsko- parkowo-folwarcznym	Lubczyna	1	-	-
11	Dwór z 1 ćw. XX w. – w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	Teklinów-Nawrotów	13	-	-
12	Gołębnik z 1 ćw. XX w. – w zespole dworsko- parkowo-folwarcznym	Teklinów-Nawrotów	13	-	-
13	Chlewnia I z 1 ćw. XX w. – w zespole dworsko- parkowo-folwarcznym	Teklinów-Nawrotów	13	-	-
14	Chlewnia II z 1 ćw. XX w. – w zespole dworsko-parkowo- folwarcznym	Teklinów-Nawrotów	13	-	-
15	Relikt parku z początku XX w. w zespole dworsko-parkowym	Teklinów-Nawrotów	-	-	-
16	Układ urbanistyczny oraz archeologiczne warstwy kulturowo-osadnicze znajdujące się na obszarze miasta lokacyjnego Wieruszów wraz z otoczeniem stanowiącym strefę ochrony konserwatorskiej	Wieruszów	-	-	-
17	Kościół klasztorny p.w. św. Ducha 1676-1680; 1880 r. - w zespole kościelno-klasztornym OO. Paulinów	Wieruszów	Dąbrowskiego 12	Kościół klasztorny OO. Paulinów p.w. św. Ducha	-
18	Klasztor 1676 - 1680 r. – w zespole kościelno- klasztornym OO. Paulinów	Wieruszów	Dąbrowskiego 12	Klasztor OO. Paulinów	-
19	Cmentarz parafialny z XIX w.	Wieruszów	Cmentarna	-	-

¹⁷ Dla gminy Wieruszów gminna ewidencja zabytków jest w trakcie weryfikacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków			Rejestr zabytków	Dodatkowe informacje
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr		
20	Cmentarz ewangelicki z XIX/XX w.	Wieruszów	Kępińska	-	-
21	Cmentarz żydowski z XIX w. (przed 1882 r.).	Wieruszów	północno-wschodnia część miasta	-	-
22	Kościół ewangelicki 1888-1897 r.	Wieruszów	Kuźnicka 2	-	-
23	Otoczenie w granicach ogrodzenia kościoła ewangelickiego	Wieruszów	Kuźnicka 2	-	-
24	Kościół par. p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z 1934-1936 r. – w zespole kościoła parafialnego	Wieruszów	Kuźnicka 20	-	-
25	Plebania z XX w. - w zespole kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	Wieruszów	Kuźnicka 11	-	-
26	Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	Wieruszów	Kuźnicka 20	-	-
27	Dworzec kolejowy z pocz. XX w. - w zespole dworca kolejowego	Wieruszów	Kolejowa 2	-	-
28	Wieża ciśnień z pocz. XX w. - w zespole dworca kolejowego	Wieruszów	Kolejowa 2	-	-
29	Dom z przełomu XIX i XX wieku.	Wieruszów	Kolejowa 2	-	-
30	Dom początek XX w.	Wieruszów	Rynek 2	-	-
31	Dom z 1927 r.	Wieruszów	Rynek 22	-	-
32	Dom początek XX w.	Wieruszów	Rynek 23	-	-
33	Dom z początku XX w.	Wieruszów	Rynek 24	-	-
34	Dom z początku XX w.	Wieruszów	Warszawska 14	-	-
35	Dom z 1910 r.	Wieruszów	Warszawska 57	-	-
36	Dom z końca XIX w.	Wieruszów	Wrocławska 1	-	-
37	Dom z 1924 r.	Wieruszów	Wrocławska 10	-	-
38	Dom z końca XIX w.	Wieruszów	Kępińska 12	-	-
39	Dom z około 1900 r.	Wieruszów	Kępińska 16	-	-
40	Dom z 1923 r.	Wieruszów	Kępińska 29/29a	-	-
41	Dom z przełomu XIX/XX w.	Wieruszów	Teklinowska 1	-	-
42	Dom z około 1900 roku	Wieruszów	Teklinowska 16	-	-
43	Dom z przełomu XIX/XX w.	Wieruszów	Zamkowa 1	-	-
44	Kościół cmentarny p.w. w. Rocha drewniany z 1746 r.	Kuźnica Skakawska	-	Kościół cmentarny p.w. św. Rocha (Wieruszów-Podzamcze)	dawniej Wieruszów-Podzamcze obecnie Kuźnica Skakawska
45	Cmentarz z k. XVIII w. przy kościele cmentarnym p.w. św. Rocha	Kuźnica Skakawska	-	-	-
46	Kościół parafialny p.w. Św. Michała Anioła 1841 r. – w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Michała Anioła	Wyszanów	Główna 28	Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła	-

L.p.	Gminna Ewidencja Zabytków			Rejestr zabytków	Dodatkowe informacje
	Obiekt	Miejscowość	Nr/ Ulica i nr		
47	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą i ogrodzeniem – w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Michała Anioła	Wyszanów	Główna 28	-	-
48	Cmentarz parafialny z XIX w.	Wyszanów	Szkolna	-	-
49	Kaplica na cmentarzu parafialnym z 1882 r.	Wyszanów	Szkolna	-	-

Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie powiatu wieruszowskiego

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy BOLESŁAWIEC zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Bolesławiec 1, gm. Bolesławiec (56 na 78-39)
  - grodzisko wczesnośredniowieczne
  - nr rejestru: A/1063
  - zamek kultury polskiej, średniowiecze, nowożytność
  - nr rejestru: 320/120/A
- *. Bolesławiec 2 (1 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - cmentarzysko kultury przedłużyckiej, II EB (ozdoby brązowe)
- *. Bolesławiec 3 (2 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - 1956 – badania ratownicze, F. Maciejewski
  - 1965 – badania powierzchniowe, B. Abramek
- *. Bolesławiec 4 (3 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury unietyckiej, I EB (siekierka kamienna)
- *. Bolesławiec 5 (4 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 6 (5 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 7 (6 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 8 (7 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 9 (8 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 10 (9 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 11 (10 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 12 (11 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Bolesławiec 13 (12 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 14 (13 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 15 (14 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 16 (15 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Bolesławiec 17 (63 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - miasto lokacyjne kultury prapolskiej i polskiej, wczesne średniowiecze/średniowiecze
- *. Bolesławiec 18 (64 na 78-39), gm. Bolesławiec

- skarb kultury łużyckiej, V okres epoki brązu
- *. Bolesławiec 19 (65 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Bolesławiec 20 (66 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Bolesławiec 21 (67 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Bolesławiec 22 (d. nazwa Wesoła 2) (26 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Bolesławiec 23 (d. nazwa Wesoła 3) (27 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona

- *. Chotynin 1 (10 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Chotynin 2 (11 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, II w. n.e.
- *. Chotynin 3 (12 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, latén

- *. Chróscin 1 (18 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Chróscin 2 (57 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Chróscin 3 (58 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Chróscin 4 (59 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Chróscin 5 (60 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Chróscin 6 (59 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Gola 1 (76 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - obozowisko kultury tardenuaskiej, mezolit
  - osada kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury trzcinieckiej, II EB
  - osada kultury przedłużyckiej, II EB
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - 1942, 1943 – badania powierzchniowe, G. Raschke, M. Treblina
  - 1943 – badania amatorskie, Raabe
- *. Gola 2 (77 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Gola 3 (78 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Gola 4 (79 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Gola 5 (80 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Gola 6 (81 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym

- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Gola 7 (82 na 79-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kamionka 1 (16 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury nieokreślonej, neolit
- *. Kamionka 2 (17 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kamionka 3 (18 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 1 (13 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 2 (14 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 3 (15 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - obozowisko kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, III EB
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 4 (16 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 5 (17 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Kolonia Bolesławiec – Chróscin 6 (62 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - grodzisko kultury polskiej, średniowiecze
- *. Mieleszyn 1 (2 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Mieleszyn 2 (3 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 3 (4 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat D-laten
- *. Mieleszyn 4 (5 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat
- *. Mieleszyn 5 (6 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 6 (7 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Mieleszyn 7 (8 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 8 (9 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 9 (10 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Mieleszyn 10 (11 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 11 (12 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 12 (13 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 13 (14 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- *. Mieleszyn 14 (15 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 15 (16 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 16 (17 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 17 (18 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- *. Mieleszyn 18 (19 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszyn 19 (1 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Mieleszyn 20 (2 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 21 (3 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, ep. kamienia
  - osada kultury łużyckiej, III-V EB
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 22 (4 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 23 (5 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Mieleszyn 24 (6 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 25 (7 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 26 (8 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Mieleszyn 27 (9 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 28 (10 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XI-XII w.
- *. Mieleszyn 29 (11 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Mieleszyn 30 (38 na 77-39), gm. Bolesławiec
  - osada lokacyjna kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze

- *. Podbolesławiec 1 (1 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, laten
- *. Podbolesławiec 2 (2 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Podbolesławiec 3 (3 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, laten
- *. Podbolesławiec 4 (4 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Podbolesławiec 5 (5 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Podbolesławiec 6 (6 na 78-39), gm. Bolesławiec

- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, laten
- *. Podbolesławiec 7 (7 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Podbolesławiec 8 (28 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, laten
- *. Podbolesławiec 9 (29 na 78-39), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym (?)

- *. Wiewiórka 1 (19 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wiewiórka 2 (20 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Wiewiórka 3 (21 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wiewiórka 4 (22 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wiewiórka 5 (23 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Wiewiórka 6 (24 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wiewiórka 7 (25 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Żdżary 1 (26 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury unietyckiej, I EB (siekierka miedziana)
- *. Żdżary 2 (27 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 3 (28 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 4 (29 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 5 (30 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 6 (31 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 7 (32 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 8 (33 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 9 (34 na 78-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 10 (54 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 11 (55 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 12 (56 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C

- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 13 (57 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 14 (58 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 15 (59 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 16 (60 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 17 (61 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 18 (62 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 19 (63 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 20 (64 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 21 (65 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 22 (66 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 23 (67 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Żdżary 24 (68 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Żdżary 25 (69 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 26 (70 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Żdżary 27 (71 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Żdżary 28 (72 na 77-40), gm. Bolesławiec
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy CZASTARY zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Czastary 1 (20 na 77-41), gm. Czastary
  - cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej, V EB
- *. Czastary 1 (21 na 77-41), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury amfor kulistych, neolit (siekierka krzemienna)
- *. Czastary 3 (22 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 4 (23 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 5 (24 na 77-41), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 6 (25 na 77-41), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 7 (26 na 77-41), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB-halsztat

- punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 8 (27 na 77-41), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit?
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Czastary 9 (28 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Jaśki 1 (80 na 76-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Jaworek 1 (37 na 77-40), gm. Czastary
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, rzym
  - 1933 – badania ratownicze, Z. Rajewski, M. Suchocki
- *. Jaworek 2 (38 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, halsztat
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, starszy okres przedrzymski (kociołek brązowy)
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, okres przedrzymski
  - 1933 – badania ratownicze, Z. Rajewski, M. Suchocki
- *. Jaworek 3 (39 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Jaworek 4 (40 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Jaworek 5 (41 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, późny rzym
- *. Jaworek 6 (42 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
- *. Jaworek 7 (43 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Jaworek 8 (44 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Jaworek 9 (45 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kąty Walichnowskie, gm. Czastary
  - grodzisko stożkowate z XIII-XIV w.
  - nr rejestru: A/1055
- *. Kniatowy 1 (29 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
- *. Krajanka 1 (28 na 77-40), gm. Czastary
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, rzym
  - 1933 – badania powierzchniowe, Z. Rajewski, M. Suchocki
  - 1964 – badania wykopaliskowe, Z. Kaszewski
- *. Krajanka 2 (29 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury tardeunaskiej, mezolit (4 grociki igiełkowate)
  - osada kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej, neolit
  - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit
  - osada kultury nieokreślonej, neolit
  - cmentarzysko kultury trzcinieckiej, II EB

- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
1933 – badania powierzchniowe, Z. Rajewski, M. Suchocki
- *. Krajanka 3 (30 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 4 (31 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 5 (32 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 6 (33 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 7 (34 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 8 (35 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krajanka 9 (36 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Krzyż 1 (30 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Parcice 1 (8 na 77-41), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (siekierka kamienna)
- *. Parcice 2 (9 na 77-41 i 46 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - osada kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Parcice 3 (10 na 77-41 i 47 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Parcice 4 (11 na 77-41 i 48 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Parcice 5 (12 na 77-41 i 49 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Parcice 6 (13 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury trzcinieckiej, wczesna EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Parcice 7 (14 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Parcice 8 (15 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Parcice 9 (16 na 77-41), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury trzcinieckiej, wczesna EB
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, XI-poł. XIII w.
- *. Parcice 10 (17 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Parcice 11 (18 na 77-41), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Parcice 12 (19 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 1 (14 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje

- osada kultury polskiej, XIV-XVI w.
- osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Przywory 2 (15 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XII-XIII w.
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 3 (16 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 4 (17 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 5 (18 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 6 (19 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 7 (20 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 8 (21 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 9 (22 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 10 (23 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 11 (24 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 12 (25 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 13 (26 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przywory 14 (27 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Radostów 1 (37 na 78-41), gm. Czastary
  - grodzisko? kultury łużyckiej?, chronologia nieokreślona (konstrukcje drewniane?)
  - 1969 – badania powierzchniowe, B. Abramek
- *. Radostów 2 (38 na 78-41), gm. Czastary
  - obozowisko kultury nieokreślonej, mezolit
- *. Radostów 3 (39 na 78-41), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Radostów 4 (1 na 77-41), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 5 (2 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 6 (3 na 77-41 i 50 na 77-40), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 7 (4 na 77-41 i 51 na 77-40), gm. Czastary
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 8 (5 na 77-41 i 52 na 77-40), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, okres przedrzymski
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, XII-poł. XIII w.
- *. Radostów 9 (6 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 10 (7 na 77-41), gm. Czastary
  - osada kultury łużyckiej, EB

- *. Radostów 11 (35 na 78-40), gm. Czastary
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Radostów 12 (36 na 78-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Radostów 13 (53 na 77-40), gm. Czastary
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy GALEWICE zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Brzózki 1 (67 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Brzózki 2 (68 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Brzózki 3 (69 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Brzózki 4 (70 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Brzózki 5 (30 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dąbie 1 (61 na 75-41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Galewice 1 (64 na 75-40), gm. Galewice
  - dwór na kopcu kultury polskiej, od 2 poł. XVII-XIX w.

1986 – badania weryfikacyjne, L. Kajzer
- *. Galewice 2 (10 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Galewice 3 (12 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 4 (13 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Galewice 5 (14 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 6 (20 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 7 (21 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Galewice 8 (22 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Galewice 9 (23 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 10 (24 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Galewice 11 (25 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Galewice 12 (27 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Galewice 13 (28 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Galewice 14 (29 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 15 (30 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze E-F
- *. Galewice 16 (46 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Galewice 17 (47 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Galewice 18 (48 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze

- *. Głaz 1 (29 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Głaz 2 (30 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Głaz 3 (31 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Głaz 4 (32 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Głaz 5 (33 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Głaz 6 (59 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- *. Jeziorna 1 (34 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Jeziorna 2 (35 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze

- *. Kaski 1 (15 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Kaski 2 (16 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kaski 3 (17 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Kaski 4 (18 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Kaski 5 (19 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Kaźmirów 1 (60 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Kaźmirów 2 (61 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Kaźmirów 3 (62 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kaźmirów 4 (63 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej (?), rzym (?)
- *. Kaźmirów 5 (64 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kaźmirów 6 (65 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Kaźmirów 7 (66 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Kaźmirów 8 (62 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Kaźmirów 9 (63 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kaźmirów 10 (36 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kaźmirów 11 (37 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kaźmirów 12 (38 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kaźmirów 13 (39 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Kuźaj 1 (44 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Kuźaj 2 (45 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Niwiska 1 (26 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Niwiska 2 (31 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Niwiska 3 (32 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Niwiska 4 (33 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 5 (34 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Niwiska 6 (35 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 7 (36 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Niwiska 8 (37 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 9 (75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Niwiska 10 (39 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Niwiska 11 (40 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Niwiska 12 (41 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Niwiska 13 (42 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB/halsztat
- *. Niwiska 14 (65 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Niwiska 15 (66 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Niwiska 16 (67 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Niwiska 17 (68 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 18 (69 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Niwiska 19 (70 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 20 (71 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Niwiska 21 (72 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Niwiska 22 (112 na 76-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit-neolit
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Niwiska 23 (113 na 76-40), gm. Galewice
  - osada kultury nieokreślonej, wczesna EB ?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Osiek 1 (54 na 75-39), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
- *. Osiek 3 (45 na 74-39), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Osiek 4 (46 na 74-39), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Osiek 5 (47 na 74-39), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Osiek 6 (48 na 74-39), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, późny rzym
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Osiek 7 (49 na 74-39), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Osiek 8 (36 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/wczesna EB

- *. Osiek 9 (37 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 10 (38 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Osiek 11 (39 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Osiek 12 (40 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Osiek 13 (41 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Osiek 14 (46 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Osiek 15 (47 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Osiek 16 (48 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/wczesna EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 17 (49 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Osiek 18 (50 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze (?)
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 19 (1 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 20 (2 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 21 (3 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 22 (4 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 23 (5 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej (?), EB (?)
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 24 (6 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 25 (7 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 26 (8 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osiek 27 (9 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze CD
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osiek 28 (11 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- *. Osiek Kolonia 4 (48 na 75-39), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XVIII/XIX w.

- *. Osowa 1 (49 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osowa 2 (50 na 75-40), gm. Galewice

- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osowa 3 (51 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Osowa 4 (52 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Osowa 5 (53 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Osowa 6 (54 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osowa 7 (55 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Osowa 8 (56 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Osowa 9 (57 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Osowa 10 (58 na 75-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Osowa 11 (59 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Osowa 12 (60 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osowa 13 (61 na 75-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Osowa 14 (43 na 75-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Ostrówek 1 (62 na 75-41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- *. Ostrówek 2 (31 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Ostrówek 3 (32 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Ostrówek 4 (33 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Ostrówek 5 (34 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Ostrówek 6 (35 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przybyłów 1 (24 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przybyłów 2 (25 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przybyłów 3 (26 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przybyłów 4 (27 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Przybyłów 5 (28 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Przybyłów 6 (29 na 74-41), gm. Galewice

- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 1 (63 na 75-41), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Rybka 2 (64 na 75-41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Rybka 3 (65 na 75-41), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, wczesna EB
- *. Rybka 4 (66 na 75-41), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Rybka 5 (67 na 75-41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Rybka 6 (68 na 75- 41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Rybka 7 (69 na 75-41), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Rybka 8 (40 na 74-41), gm. Galewice
  - osada nieobronna kultury polskiej, średniowiecze
- *. Rybka 9 (41 na 74-41), gm. Galewice
  - skarb monet, XVII w. (monety)
- *. Rybka 10 (42 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 11 (43 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 12 (44 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 13 (45 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 14 (46 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 15 (47 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Rybka 16 (48 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 17 (49 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 18 (50 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 19 (51 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Rybka 20 (52 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Spóle 1 (13 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Spóle 2 (14 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Spóle 3 (15 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- *. Spóje 4 (16 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Spóje 5 (17 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (młodsze fazy)
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Spóje 6 (18 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Spóje 7 (19 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Spóje 8 (56 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Spóje 9 (57 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (młodsze fazy)
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Spóje 13 (1 na 73-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Węglewice 1 (1 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 2 (2 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Węglewice 3 (3 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Węglewice 4 (4 na 74-40), g. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Węglewice 5 (5 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze C/D
- *. Węglewice 6 (6 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Węglewice 7 (7 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Węglewice 8 (8 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 9 (9 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, późny laten, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Węglewice 10 (10 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, późny laten, rzym
- *. Węglewice 11 (11 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Węglewice 12 (12 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (młodsze fazy)
- *. Węglewice 13 (20 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 14 (21 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Węglewice 15 (22 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 16 (23 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Węglewice 17 (24 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 18 (25 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 19 (26 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 20 (27 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 21 (28 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 22 (42 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Węglewice 23 (43 na 74-40), gm. Galewice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Węglewice 24 (44 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/wczesna EB
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Węglewice 25 (45 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Węglewice 26 (51 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 27 (52 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 28 (53 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 29 (54 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Węglewice 30 (55 na 74-40), gm. Galewice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Węglewice 31 (58 na 74-40), gm. Galewice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność

- *. Żelazo 1 (23 na 74-41), gm. Galewice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy LUTUTÓW zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Augustynów 1 (1 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 2 (2 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 3 (3 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 4 (4 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Brzozowiec 1 (11 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Chojny 1 (9 na 75-43), gm. Lututów
  - osada (?) kultury trzcinieckiej, wczesna EB
  - osada (?) kultury łużyckiej, III EB

- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chojny 2 (17 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Chojny 3 (21 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Chojny 4 (22 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 5 (23 na 75-43), gm. Lututów
  - osada (?) kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 6 (24 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej (?), wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Chojny 7 (25 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 8 (26 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 9 (27 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 10 (28 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Chojny 11 (29 na 75-43), gm. Lututów
  - osada (?) kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 12 (30 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 13 (31 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, V EB-halsztat
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 14 (32 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 15 (33 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 16 (34 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 17 (35 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 18 (48 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 19 (49 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

- *. Chojny 20 (50 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chojny 21 (51 na 75-43), gm. Lututów
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, późny rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
  - stanowisko częściowo zniszczone przez zasadzenie młodka
- *. Chojny 22 (52 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 23 (53 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 24 (61 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 25 (63 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury komornickiej, starszy mezołit
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

- *. Dymki – Folwark 1 (41 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Folwark 2 (37 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury trzcinieckiej/przedłużyckiej, II EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Folwark 3 (38 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury trzcinieckiej, I-II EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Dymki – Góry 1 (28 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 2 (31 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Góry 3 (39 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB-halsztat
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 4 (40 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat-wczesny lateń
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 5 (47 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 6 (46 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 7 (48 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 8 (49 na 74-42), gm. Lututów

- osada (?) kultury łużyckiej, IV-V EB
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej (?), chronologia nieokreślona
- osada kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Dymki – Góry 9 (50 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 10 (51 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Kijanice 1 (42 na 74-42), gm. Lututów
  - osada (?) kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Dymki – Kijanice 2 (43 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Kijanice 3 (45 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, mezolit
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Kijanice 4 (44 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Hipolity 1 (1 na 75-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Huta 1 (26 na 74-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Huta 2 (27 na 74-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej?, rzym?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Huta 3 (28 na 74-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII
- *. Huta 4 (29 na 74-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Huta 5 (30 na 74-43), gm. Lututów
  - osada kultury trzcinieckiej, II-III EB
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Huta 6 (31 na 74-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Jeżopole 1 (29 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kłoniczki 1 (36 na 75-43), gm. Lututów
  - osada (?) kultury łużyckiej, halsztat-wczesny laten
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 2 (37 na 76-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 3 (38 na 76-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.

- *. Kłoniczki 4 (39 na 76-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 5 (40 na 76-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kopaniny 1 (19 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kopaniny 2 (18 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kozub 1 (33 na 74-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB
- *. Lututów 1 (33 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Lututów 2 (15 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury trzcinieckiej, II EB
- *. Lututów 3 (3 na 75-42), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Lututów 4 (4 na 75-42), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Lututów 5 (9 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Lututów – Żmuda 1 (74-42), gm. Lututów
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat
  - 1971 – badania ratownicze, B. Abramek
- *. Łęki Duże 1 (10 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 1 (5 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 2 (6 na 75-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 3 (7 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niemojew 1 (24 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 2 (25 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 3 (23 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 4 (22 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- *. Niemojew 5 (21 na 74-42), gm. Lututów
  - osada kultury pucharów lejkowatych (faza wiórecka), neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 6 (52 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 7 (20 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Ostrycharze 1 (1 na 75-41), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 2 (2 na 75-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 3 (3 na 75-41), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 4 (4 na 75-41), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność

- *. Piaski 1 (35 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Piaski 2 (36 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Piaski 3 (34 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Piaski 4 (5 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Piaski 5 (6 na 74-41), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Popielina Towarzystwo 1 (17 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Popielina Towarzystwo 2 (16 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Popielina Towarzystwo 3 (15 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Swoboda 1 (12 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Swoboda 2 (14 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Swoboda – Brzozowiec 3 (19 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej?, halsztat?
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Swoboda – Brzozowiec 4 (12 na 75-42), gm. Lututów
  - obozowisko kultury nieokreślonej, epoka kamienia
- *. Swoboda – Brzozowiec 5 (20 na 75-42), gm. Lututów
  - obozowisko kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - osada kultury nieokreślonej, wczesna EB

- *. Swoboda – Brzozowiec 6 (21 na 75-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB
  - osada kultury trzcinieckiej?, II-III EB
- *. Swoboda – Brzozowiec 7 (22 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Swoboda – Brzozowiec 8 (23 na 75-42), gm. Lututów
  - osada kultury trzcinieckiej, II-III EB
- *. Swoboda – Brzozowiec 9 (24 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia/wczesna EB
- *. Świątkowice 1 (13 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Świątkowice 1 (59 na 76-42), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Świątkowice 2 (60 na 76-42), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Świątkowice 3 (61 na 76-42), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Walknówek 1 (30 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, późny laten
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Walknówek 2 (32 na 74-42), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIII-XIV w.
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Wiry 1 (73 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Wiry 2 (74 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Wiry 3 (75 na 75-43), gm. Lututów
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB
  - osada kultury trzcinieckiej, II-III EB
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wiry 4 (76 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB?
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
- *. Wiry 5 (77 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB?
  - osada kultury łużyckiej/pomorskiej, EB-halsztat
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wiry 6 (78 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej/pomorskiej, EB-halsztat
  - punkt osadniczy kultury polskiej, średniowiecze
- *. Wiry 7 (79 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury łużyckiej/pomorskiej, EB-halsztat
- *. Wiry 8 (80 na 75-43), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB-halsztat
- *. Wiry 9 (81 na 75-43), gm. Lututów
  - osada kultury trzcinieckiej, II-III EB

- *. Zygmuntów 1 (14 na 74-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Zygmuntów 2 (27 na 74-42), gm. Lututów

- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Zyguntów 3 (26 na 74-42), gm. Lututów
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Żmuda 1 (2 na 75-42), gm. Lututów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy ŁUBNICE zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Andrzejów 1 (57 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Andrzejów 2 (58 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dziętkowice 1 (23 na 79-41), gm. Łubnice
  - skarb monet, XVI w.
- *. Dziętkowice 2 (24 na 79-41), gm. Łubnice
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat C-D (4 naczynia)
  - cmentarzysko kultury pomorskiej, wczesny laten (grób – 6 naczyń)
  - 1930 – badania, J. Dylik PMA
- *. Dziętkowice 3 (arch. 1) (25 na 79-41), gm. Łubnice
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat
  - 1966, 1968 – badania ratownicze, B. Abramek
  - zagrożenie: piaśnica, wysypisko śmieci
  - nr rejestru: 116/A
- *. Dziętkowice 4 (26 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury trzcinieckiej, II EB
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat
  - 1969 – badania powierzchniowe, B. Abramek
  - zagrożenie: piaśnica
- *. Dziętkowice 5 (27 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat
  - 1969 – badania powierzchniowe, B. Abramek
  - zagrożenie: piaśnica
- *. Dziętkowice 6 (28 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury trzcinieckiej, wczesna EB
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - 1969 – badania powierzchniowe, B. Abramek
- *. Dziętkowice 7 (29 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
  - 1969 – badania powierzchniowe, B. Abramek
- *. Dziętkowice 8 (30 na 79-41), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
- *. Dziętkowice 9 (31 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dziętkowice 10 (32 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dziętkowice 11 (33 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dziętkowice 12 (34 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dziętkowice 13 (35 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat

- *. Dzierżkowice 14 (36 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dzierżkowice 15 (37 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dzierżkowice 16 (38 na 79-41), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Dzierżkowice 17 (39 na 79-41), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 18 (40 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury pomorskiej, halsztat
- *. Dzierżkowice 19 (41 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dzierżkowice 20 (42 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 21 (43 na 79-41), gm. Łubnice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 22 (44 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Dzierżkowice 23 (45 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Dzierżkowice 24 (46 na 79-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 25 (47 na 79-41), gm. Łubnice
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 26 (16 na 78-41), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Dzierżkowice 27 (17 na 78-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym

- *. Kolonia Dzierżkowice 1 (18 na 78-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Kolonia Dzierżkowice 2 (19 na 78-41), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych?, neolit
  - osada kultury trzcinieckiej?, wczesna EB

- *. Ludwinów 1 (30 na 78-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Ludwinów 2 (31 na 78-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Ludwinów 3 (32 na 78-41 i 37 na 78-40), gm. Łubnice
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, XI-XII w.
- *. Ludwinów 4 (33 na 78-41), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury prapolskiej, IX-X w.
- *. Ludwinów 5 (34 na 78-41 i 38 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
  - osada kultury prapolskiej, IX-X w.
- *. Ludwinów 6 (35 na 78-41 i 39 na 78-40), gm. Łubnice

- osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
- *. Ludwinów 7 (36 na 78-41 i 40 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, X-XI w.
- *. Ludwinów 8 (41 na 78-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Ludwinów 9 (42 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Łubnice 1 (103 na 79-40), gm. Łubnice
  - skarb monet kultury polskiej, XIII w. (monety)
- *. Łubnice 2 (104 na 79-40), gm. Łubnice
  - skarb monet kultury polskiej, XIII w. (monety)
- *. Łubnice 3 (105 na 79-40), gm. Łubnice
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, V EB-halsztat
  - 1930 – badania wykopaliskowe, J. Dylík (PMA)
  - 1931 – badania amatorskie, AL. Maczkowski, T. Maletyński, R. Nieszkowski
  - 1943 – badania powierzchniowe, M. Treblina
  - 1965 – badania powierzchniowe, T. Olejnik (MZW)
- *. Łubnice 4 (106 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada ? kultury przeworskiej, rzym
  - 1943 – badania powierzchniowe, M. Treblina
- *. Łubnice 5 (107 na 79-40), gm. Łubnice
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat C/D-D
  - 1965 – badania powierzchniowe, T. Olejnik (MZW)
  - 1965 – 1971 – badania wykopaliskowe, Z Kaszewski (MAiE)
- *. Łubnice 6 (108 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 7 (109 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 8 (110 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 9 (111 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 10 (112 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 11 (113 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 12 (114 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
- *. Łubnice 13 (115 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 14 (116 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 15 (117 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
- *. Łubnice 16 (118 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
- *. Łubnice 17 (119 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Łubnice 18 (120 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
  - osada kultury prapolskiej, XII-1 poł. XIII w.

- *. Łubnice 19 (121 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XI-XII w.
- *. Łubnice 20 (122 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Łubnice 21 (123 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Łubnice 22 (124 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XII-1 poł. XIII w.
- *. Łubnice 23 (125 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym (II-I w. pne)
- *. Łubnice 24 (126 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Łubnice 25 (127 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Łubnice 26 (128 na 79-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 27 (129 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Łubnice 28 (130 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 29 (131 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 30 (132 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Łubnice 31 (133 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVIII w.

- *. Wójcin 1 (83 na 79-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, ep. kamienia (siekierka kamienna)
- *. Wójcin 2 (84 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
- *. Wójcin 3 (85 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XI-XII w.
- *. Wójcin 4 (86 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XI-XII w.
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 5 (87 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Wójcin 6 (88 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Wójcin 7 (89 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wójcin 8 (90 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 9 (91 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 10 (92 na 79-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit

- osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Wójcin 11 (93 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB
- *. Wójcin 12 (94 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Wójcin 13 (95 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 14 (96 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 15 (97 na 79-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, V EB
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 16 (98 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 17 (99 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 18 (100 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 19 (101 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 20 (102 na 79-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Wójcin 20 (43 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 21 (44 na 78-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Wójcin 22 (45 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Wójcin 23 (46 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 24 (47 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 25 (48 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 26 (49 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
- *. Wójcin 27 (50 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 28 (51 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury łużyckiej, V EB-halsztat C
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 29 (52 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Wójcin 30 (53 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wójcin 31 (54 na 78-40), gm. Łubnice
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Wójcin 32 (55 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Wójcin 33 (56 na 78-40), gm. Łubnice
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w.
  - osada kultury polskiej, XVI-XVII w.

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy SOKOLNIKI zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Bagatelka 1 (109 na 76-41), gm. Sokolniki
  - pałac kultury polskiej, ok. 1775 r.
  - 1981 – badania sondażowe, Koło Naukowe Studentów Archeologii UŁ, L. Kajzer
- *. Bagatelka 2 (70 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 3 (71 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 4 (72 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 5 (79 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 6 (80 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Bagatelka 7 (86 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, III/IV EB
- *. Bagatelka 8 (87 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Bagatelka 9 (88 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 10 (89 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka – Zagórze 11 (95 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka – Zagórze 12 (96 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka – Zagórze 13 (97 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Bagatelka – Zagórze 14 (98 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Bagatelka 15 (99 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Bagatelka 16 (100 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 17 (101 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Bagatelka 18 (102 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Bagatelka 19 (103 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Bagatelka 20 (104 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Bagatelka 21 (105 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Gumnisko 1 (46 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Gumnisko 2 (47 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 3 (48 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Gumnisko 4 (49 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 5 (50 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 6 (51 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- *. Gumnisko 7 (52 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze C-D
- *. Gumnisko 8 (53 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 9 (54 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 10 (55 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 11 (70 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Gumnisko 12 (71 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Gumnisko 13 (72 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Gumnisko 14 (73 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Gumnisko 15 (74 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Gumnisko 16 (78 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej?, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 17 (79 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Gumnisko 18 (80 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze ?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Józefów 1 (90 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Józefów 2 (91 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Józefów 3 (92 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Józefów 4 (93 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Józefów 5 (94 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kąty 1 (108 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit (toporek kamienny)
- *. Kąty 2 (29 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kąty 3 (30 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Kąty 4 (31 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Kąty 5 (61 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Kąty 6 (62 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Kąty 7 (63 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kąty 8 (64 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kąty 9 (65 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Kąty 10 (66 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Kąty 11 (67 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Kąty 12 (83 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kąty 13 (84 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 1 (7 na 76-40), gm. Sokolniki

- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 2 (21 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 3 (22 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej i polskiej, wczesne średniowiecze-późne średniowiecze
- *. Kopaniny 4 (23 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Kopaniny 5 (26 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 6 (27 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury ceramiki sznurowej, neolit
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kopaniny 7 (28 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kopaniny 8 (50 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 9 (57 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 10 (69 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 11 (78 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Kopaniny 12 (79 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 1 (105 na 76-40), gm. Sokolniki
  - grób wojownika kultury przeworskiej, późny rzym
  - 1969 – badania wykopaliskowe, MAiE w Łodzi
- *. Ochędzyn Nowy 2 (106 na 76-40), gm. Sokolniki
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, V EB
- *. Ochędzyn Nowy 3 (17 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze E-F
- *. Ochędzyn Nowy 4 (18 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 5 (19 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Ochędzyn Nowy 6 (20 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 7 (36 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 8 (37 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 9 (38 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 10 (39 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 11 (40 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/wczesna EB
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 12 (41 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 13 (42 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 14 (49 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 15 (51 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 16 (52 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 17 (53 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 18 (70 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 19 (72 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 20 (73 na 76-40), gm. Sokolniki
  - cmentarzysko (?) kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 21 (74 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 22 (75 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 23 (76 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 24 (77 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 25 (98 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Nowy 26 (99 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 27 (100 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 28 (101 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Ochędzyn Nowy 29 (102 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Ochędzyn Nowy 30 (103 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 31 (104 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 32 (110 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 33 (111 na 76-40), gm. Sokolniki

- ślad osadnictwa kultury łużyckiej-pomorskiej?, chronologia nieokreślona
- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Nowy 34 (114 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 1 (1 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 2 (2 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 3 (3 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 4 (4 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 5 (5 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 6 (6 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Stary 7 (8 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 8 (9 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 9 (10 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 10 (11 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Ochędzyn Stary 11 (12 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 12 (13 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 13 (14 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Stary 14 (15 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 15 (16 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, V EB/halsztat
- *. Ochędzyn Stary 16 (29 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 17 (30 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 18 (31 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 19 (32 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 20 (33 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 21 (34 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Stary 22 (35 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Stary 23 (81 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 24 (82 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 25 (83 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 26 (84 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 27 (85 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 28 (86 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 29 (87 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 30 (88 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Ochędzyn Stary 31 (89 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ochędzyn Stary 32 (90 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Pichlice – Siedliska 1 (5 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, halsztat
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Siedliska 2 (6 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
- *. Pichlice – Siedliska 3 (7 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Pichlice – Siedliska 4 (8 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Pichlice – Siedliska 5 (9 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/wczesna EB
- *. Pichlice – Siedliska 6 (10 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Siedliska 7 (11 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury trzcinieckiej/przedłużyckiej, wczesna EB
- *. Pichlice – Siedliska 8 (12 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Siedliska 9 (13 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Góry 10 (14 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Góry 11 (15 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
- *. Pichlice – Siedliska 12 (16 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury trzcinieckiej/przedłużyckiej, wczesna EB

- *. Pichlice – Góry 13 (17 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Pichlice – Siedliska 14 (18 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Siedliska 15 (19 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- *. Pichlice – Siedliska 16 (20 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 17 (21 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 18 (26 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 19 (27 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Pichlice – Borki 20 (28 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Pichlice 21 (32 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Pichlice 22 (33 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Pichlice 23 (34 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Pichlice 24 (35 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 25 (36 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 26 (37 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 27 (38 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 28 (39 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 29 (40 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 30 (41 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice 31 (42 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Borki 32 (56 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Borki 33 (57 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Pichlice – Borki 34 (78 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - osada kultury łużyckiej, EB-halsztat
  - osada kultury prapolskiej, średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność?
- *. Pichlice – Borki 35 (79 na 75-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pichlice – Borki 36 (80 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - osada kultury polskiej, średniowiecze/nowożytność
- *. Prusak 1 (48 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury amfor kulistych?, chronologia nieokreślona
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze E
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Prusak 1/S8 (81 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Prusak 2 (82 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Prusak 2/S8 (110 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Prusak 3 (110 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej?, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Prusak 3/S8 (111 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej?, rzym?
  - osada kultury polskiej, średniowiecze/nowożytność
- *. Prusak 4 (111 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ryś 1 (29 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ryś 2 (30 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Ryś 3 (31 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Ryś 4 (26 na 75-42), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, EB/halsztat
- *. Ryś 5 (25 na 75-42), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia/EB
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB/halsztat
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Siedliska 1 (8 na 75-42), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 1 (49 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (młodsze fazy)
- *. Sokolniki 2 (51 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Sokolniki 3 (52 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Sokolniki 4 (53 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Sokolniki 5 (54 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 6 (55 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, V EB/halsztat
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 7 (56 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 8 (57 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 9 (58 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 10 (59 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, III, IV EB
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Sokolniki 11 (69 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 12 (73 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 13 (74 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Sokolniki 14 (75 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 15 (76 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 16 (77 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej (?), chronologia nieokreślona (?)
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 17 (78 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 18 (81 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Sokolniki 19 (82 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Sokolniki 20 (85 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze (młodsze fazy)
- *. Tyble 1 (24 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- *. Tyble 2 (25 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit
- *. Tyble Małe 1 (71 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 2 (54 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 3 (55 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 4 (56 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 5 (58 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 6 (59 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 7 (60 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 8 (61 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 9 (62 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 10 (63 na 76-40), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 11 (64 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Tyble Małe 12 (65 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 13 (66 na 76-40), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Tyble Małe 14 (67 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Tyble Małe 15 (68 na 76-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Tyble Małe 16 (73 na 75-40), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy, gm. Sokolniki (76-41)
  - kopiec podworski (tzw. grodzisko stożkowate) otoczony fosą wraz ze strefą ochrony konserwatorskiej
  - nr rejestru: 765/A
- *. Walichnowy 1 (41 na 76-41), gm. Sokolniki
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, IV EB-halsztat
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
  - 1961 – badania wykopaliskowe, H. A. Ząbkiewicz-Koszańska
  - zagrożenie: czynna piaśnica
- *. Walichnowy 2 (38 na 76-41), gm. Sokolniki
  - cmentarzysko kultury przeworskiej, II, III w. n.e.
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - 1961 – badania wykopaliskowe, H. A. Ząbkiewicz-Koszańska

- *. Walichnowy 3 (106 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (?) (siekierka krzemienna)
- *. Walichnowy 4 (107 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada (?) kultury przeworskiej, rzym
- *. Walichnowy 5 (1 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 6 (2 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 7 (3 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 8 (4 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 9 (5 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada (?) kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 10 (6 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, wczesny rzym
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, XIII w.
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 11 (7 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- *. Walichnowy 12 (11 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 13 (12 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Walichnowy 14 (13 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Walichnowy 15 (14 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 16 (15 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Walichnowy 17 (16 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Walichnowy 18 (17 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 19 (18 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 20 (19 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 21 (20 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Walichnowy 22 (21 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 23 (22 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 24 (23 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Walichnowy 25 (24 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 26 (25 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy (?) kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 27 (26 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy (?) kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 28 (27 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Walichnowy 29 (28 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Walichnowy 30 (32 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 31 (33 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 32 (34 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 33 (35 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 34 (36 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 35 (37 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 36 (39 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada (?) kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Walichnowy 37 (40 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury łużyckiej, IV EB-halsztat
- *. Walichnowy 38 (42 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 39 (43 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury nieokreślonej, pradzieje
  - osada kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 40 (44 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 41 (45 na 76-41), gm. Sokolniki
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Walichnowy 42 (46 na 76-41), gm. Sokolniki

- punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Walichnowy 43 (47 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury przeworskiej, rzym (IV w.)
- *. Walichnowy 45 (50 na 76-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 46 (60 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Walichnowy 47 (68 na 76-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyglądacze 1 (17 na 75-42), gm. Sokolniki
  - obozowisko kultury nieokreślonej, epoka kamienia
- *. Wyglądacze 2 (18 na 75-42), gm. Sokolniki
  - obozowisko kultury nieokreślonej, epoka kamienia
  - osada kultury trzcinieckiej, II-III EB
- *. Zdzierczyzna 1 (22 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 2 (23 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 3 (24 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Zdzierczyzna 4 (25 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 5 (43 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 6 (44 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 7 (45 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Zdzierczyzna 8 (58 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- *. Zdzierczyzna 9 (59 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Zdzierczyzna 10 (60 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Zdzierczyzna 11 (75 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Zdzierczyzna 12 (76 na 75-41), gm. Sokolniki
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Zdzierczyzna 13 (77 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze/nowożytność
- *. Zdzierczyzna 14 (81 na 75-41), gm. Sokolniki
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze

- ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze/późne średniowiecze
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy WIERUSZÓW zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Chobanin 1 (48 na 76-40), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 2 (95 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 3 (96 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 4 (97 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Chobanin 5 (45 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 6 (107 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury amfor kulistych, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, późne średniowiecze
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 7 (108 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Chobanin 8 (109 na 76-40), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Cieszęcin 1 (56 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, rzym
- *. Cieszęcin 2 (57 na 75-39), gm. Wieruszów
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Cieszęcin 3 (58 na 75-39), gm. Wieruszów
  - cmentarzysko kultury pomorskiej (?), chronologia nieokreślona
- *. Cieszęcin 4 (41 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury trzcinieckiej (lub wczesnołużyckiej), chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV/XVI w.
- *. Cieszęcin 5 (42 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV/XVI w.
- *. Cieszęcin 6 (43 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit/EB
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Cieszęcin 7 (44 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona
- *. Cieszęcin 8 (45 na 75-39), gm. Wieruszów
  - cmentarzysko kurhanowe kultury trzcinieckiej, II EB
- *. Cieszęcin 9 (46 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XX w.
- *. Cieszęcin 10 (49 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV w.

- *. Jutrków 1 (1 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV/XVI w.
- *. Jutrków 2 (2 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI/XVII w.
- *. Jutrków 3 (25 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI w.
- *. Jutrków 4 (27 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Jutrków 5 (28 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.

- *. Klatka 1 (37 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, chronologia nieokreślona
- *. Klatka 2 (38 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Klatka 3 (39 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Klatka 4 (40 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, laten
- *. Klatka 5 (41 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- *. Kowalówka 1 (40 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV w.
- *. Kowalówka 2 (50 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kowalówka 3 (51 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVIII/XIX w.

- *. Kuźnica Skakawska 1 (28 na 76-39), gm. Wieruszów
  - cmentarzysko kultury łużyckiej, halsztat D
- *. Kuźnica Skakawska 2 (44 na 76-39), gm. Wieruszów
  - skarb kultury łużyckiej, halsztat D (naczynia brązowe)
- *. Kuźnica Skakawska 3 (20 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 4 (18 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 5 (19 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 6 (21 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 7 (25 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Kuźnica Skakawska 8 (26 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Kuźnica Skakawska 9 (27 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Kuźnica Skakawska 10 (29 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV-XVI w.

- *. Kuźnica Skakawska 11 (30 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 12 (31 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 13 (32 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Kuźnica Skakawska 14 (33 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, EB
- *. Kuźnica Skakawska 15 (24 na 77-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 16 (25 na 77-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 17 (26 na 77-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 18 (29 na 77-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Kuźnica Skakawska 19 (30 na 77-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, chronologia nieokreślona

- *. Lubczyna 1 (55 na 75-39), gm. Wieruszów
  - kurhan kultury nieokreślonej, chronologia nieokreślona
- *. Lubczyna 2 (13 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI/XVII w.
- *. Lubczyna 3 (14 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV/XV w.
- *. Lubczyna 4 (15 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVIII/XIX w.
- *. Lubczyna 5 (16 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI/XVII w.
- *. Lubczyna 6 (17 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Lubczyna 7 (18 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Lubczyna 8 (19 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Lubczyna 9 (20 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Lubczyna 10 (33 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona

- *. Mieleszynek 1 (1 na 77-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mieleszynek 2 (12 na 77-40), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w. – teren.
- *. Mieleszynek 3 (13 na 77-40), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, XIV-XV w. – teren.

- *. Mirków 1 (9 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVIII-XIX w.

- *. Mirków 2 (10 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mirków 3 (11 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Mirków 4 (30 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury trzcinieckiej, EB
- *. Mirków 5 (34 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XV w.
- *. Mirków 6 (36 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, EB/halsztat
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze ?
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIX/XX w.
- *. Mirków 7 (37 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Mirków 8 (38 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI/XVII w.
- *. Mirków 9 (62 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze ?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Mirków 10 (63 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze ?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Mirków 11 (64 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Mirków 12 (46 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Pieczyska 1 (43 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 2 (44 na 76-40), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 3 (45 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 4 (46 na 76-40), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 5 (47 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 6 (91 na 76-40), gm. Wieruszów
  - cmentarzysko (?) kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Pieczyska 7 (92 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 8 (93 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, mezolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Pieczyska 9 (94 na 76-40), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze

- *. Sopel 1 (39 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIII/XIV w.
- *. Sopel 2 (52 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Sopel 3 (53 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV/XVI w.

- *. Teklinów 1 (26 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Teklinów 2 (29 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVIII/XIX w.
- *. Teklinów 3 (31 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Teklinów 4 (32 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XII-XIII w.
- *. Teklinów 5 (58 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Teklinów 6 (59 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze ?
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Teklinów 7 (60 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Teklinów 8 (61 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

- *. Wesola 1 (35 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIII/XIV w.

- *. Wieruszów 1 (24 na 76-39), gm. Wieruszów
  - grodzisko kultury łużyckiej, halsztat D
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Wieruszów 2 (43 na 76-39), gm. Wieruszów
  - zamek kultury polskiej, XIV w.
- *. Wieruszów 3 (1 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Wieruszów 4 (2 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 5 (3 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 6 (4 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 7 (5 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona

- ślad osadnictwa kultury polskiej, XV/XVI w.
- *. Wieruszów 8 (6 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Wieruszów 9 (12 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wieruszów 10 (13 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wieruszów 11 (14 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury grzebykowo-dołkowej, neolit
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 12 (15 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 13 (16 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Wieruszów 14 (17 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury trzcinieckiej, wczesna EB
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Wieruszów 15 (7 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIV w.
- *. Wieruszów 16 (8 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, późny laten
- *. Wieruszów 17 (22 na 76-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Wieruszów 18 (23 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV-XVI w.
- *. Wieruszów 19 (34 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 20 (35 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, halsztat
- *. Wieruszów 21 (36 na 76-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 22 (42 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wieruszów 23 (47 na 76-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Wieruszów 24 (48 na 76-39), gm. Wieruszów
  - miasto kultury polskiej, średniowiecze i nowożytność – arch. i teren.
 zagrożenie: inwestycje budowlane
 nr rejestru: 671/A
- *. Wyszaków 1 (3 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- *. Wyszaków 2 (4 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, późny laten
- *. Wyszaków 3 (5 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV w.
- *. Wyszaków 4 (6 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XV w.
- *. Wyszaków 5 (7 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB (?)
- *. Wyszaków 6 (8 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, EB (?)

- osada kultury polskiej, XV w.
- *. Wyszczanów 7 (9 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, EB/halsztat (?)
- *. Wyszczanów 8 (10 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada (?), grodzisko (?) kultury polskiej, XIII/XIV w.
- *. Wyszczanów 9 (11 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury polskiej, XIII/XIV w.
- *. Wyszczanów 10 (12 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury łużyckiej, środkowy, późny laten
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIX/XX w.
- *. Wyszczanów 11 (21 na 75-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XIX/XX w.
- *. Wyszczanów 12 (22 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, rzym
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI w.
- *. Wyszczanów 13 (23 na 75-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
  - osada kultury polskiej, XV w.
- *. Wyszczanów 14 (24 na 75-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Wyszczanów 15 (15 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, średniowiecze
- *. Wyszczanów 16 (16 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 17 (18 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- *. Wyszczanów 18 (19 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, średniowiecze/nowożytność
- *. Wyszczanów 19 (20 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 20 (21 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 21 (22 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada (?) kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Wyszczanów 22 (23 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Wyszczanów 23 (24 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 24 (25 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit (?)
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 25 (26 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Wyszczanów 26 (27 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Wyszczanów 27 (28 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Wyszczanów 28 (17 na 74-39), gm. Wieruszów
  - punkt osadniczy kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- *. Wyszczanów 29 (30 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
  - ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Wyszczanów 30 (31 na 74-39), gm. Wieruszów

- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- *. Wyszaków 31 (44 na 74-39), gm. Wieruszów
  - osada kultury polskiej, średniowiecze/nowożytność
- *. Wyszaków 32 (29 na 74-39), gm. Wieruszów
  - ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze

Spis tabel, rysunków i załączników

Tabela 1. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości znajdujących się w rejestrze zabytków z terenu powiatu wieruszowskiego	38
Tabela 2. Wykaz Gminnych Ewidencji Zabytków prowadzonych przez gminy wchodzące w skład powiatu	42
Tabela 3. Obiekty i obszary reprezentatywne z obszaru powiatu oraz rekomendowane działania do podjęcia w celu poprawy stanu ich zachowania	44
Tabela 4. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego Powiatu Wieruszowskiego	58
Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet I	60
Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet II	60
Tabela 7. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Powiat Wieruszowski – priorytet III	61
Tabela 8. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu	64
 Rysunek 1. Położenie powiatu wieruszowskiego na tle województwa łódzkiego	15
Rysunek 2. Herb Powiatu Wieruszowskiego	16
Rysunek 3. Formy ochrony przyrody w granicach powiatu wieruszowskiego	19
Rysunek 4. Zasięg układu urbanistycznego miasta Wieruszowa	21
Rysunek 5. Zasięg układu przestrzennego w Bolesławcu	22
Rysunek 6. Przykłady typów osiedli wiejskich na obszarze powiatu wieruszowskiego (A. Łubnice – łańcuchówka, B. Biedaszki – wielodrożnica, C. Radostów Drugi – rzędówka)	23
Rysunek 7. Obiekty architektury drewnianej na terenie powiatu wieruszowskiego	26
Rysunek 8. Wybrane zabytki odkryte podczas badań archeologicznych w latach 2020-2021 na terenie Wieruszowa	29
Rysunek 9. Przykład zespołu rzeźb na krzyżu autorstwa Pawła Brylińskiego, przechowywane w kościele św. Mikołaja w Sokolnikach	31
Rysunek 10. Zespół ludowy „Sokolniki” w tradycyjnych strojach ludowych na Powiatowej Biesiadzie Folklorystycznej	33
Rysunek 11. Tradycyjne produkty spożywcze na terenie powiatu wieruszowskiego	35
Rysunek 12. Ruiny zamku	45
Rysunek 13. Ruiny dworku w Parcicach	46
Rysunek 14. Dwór w Galewiczach	47
Rysunek 15. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy w Węglewiczach	48
Rysunek 16. Dwór w Świątkowicach	49
Rysunek 17. Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła	49
Rysunek 18. Dwór w Lututowie	50
Rysunek 19. Zespół dawnej Synagogi w Lututowie	51
Rysunek 20. Kościół parafialny p.w. Wniebowstąpienia NMP w Łubnicach	52
Rysunek 21. Kościół parafialny p.w. św. Anny w Starym Ochędzynie	53
Rysunek 22. Pałac w Sokolnikach	53
Rysunek 23. Pałac w Walichnowach	54
Rysunek 24. Kościół klasztoru OO. Paulinów p.w. św. Ducha w Wieruszowie	54
Rysunek 25. Kościół cmentarny p.w. św. Rocha w Kuźnicy Skakawskiej	56
Rysunek 26. Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Wyszczanowie	57
 Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomości z terenu powiatu wieruszowskiego	68
Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie powiatu wieruszowskiego	80